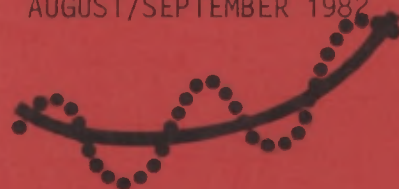

KONJUNKTUR TENDENSENE

AUGUST/SEPTEMBER 1982

STATISTISK SENTRALBYRÅ Dronningensgate 16. Postboks 8131 Dep. Oslo 1. Tlf. (02) 4138 20

INNHold

Konjunkturtendensene i utlandet

Sammenfatning
Tabellvedlegg
Diagramvedlegg

Konjunkturtendensene i Norge

Sammenfatning
Industriproduksjon
Arbeidsmarked
Ordreutvikling
Konsumvareetterspørsel
Prisutvikling
Utenriksøkonomi
Tabellvedlegg
Diagramvedlegg

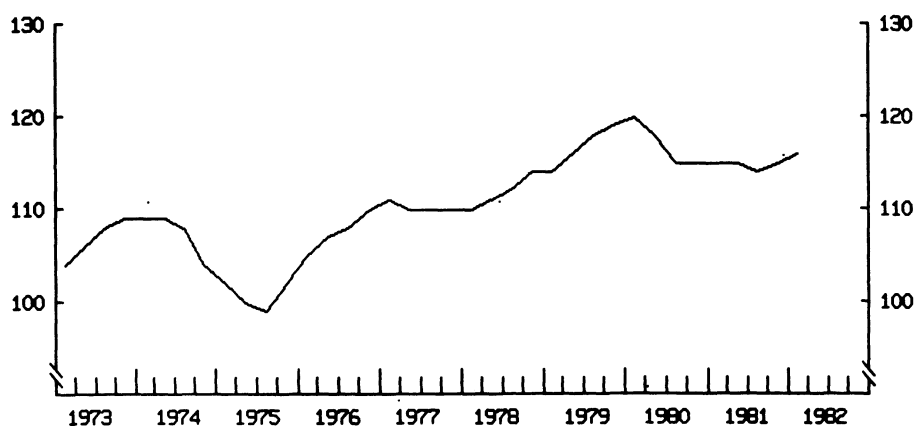
KONJUNKURTENDENSENE I AUGUST/SEPTEMBER

I V e s t - E u r o p a har samlet produksjon og etterspørsel vært i svak vekst gjennom det siste året, i første rekke som følge av utviklingen i konsumetterspørselen. Siden årsskiftet har også et omslag i lagerinvesteringene gitt vekstimpulser. Etterspørselen etter investeringer i fast realkapital er derimot fortsatt i stagnasjon eller nedgang. OECD venter at produksjonsveksten vil tilta noe i de europeiske medlemslandene i annet halvår 1982; volumet av bruttonasjonalproduktet i disse landene sett under ett anslås å øke med om lag 2 prosent årlig rate fra første til andre halvår. OECD regner ikke med at veksten vil forsterke seg betydelig utover i 1983. Tallet på arbeidsløse i Vest-Europa har økt sterkt det siste halvannet år. OECD regner med at andelen av yrkesbefolkningen uten arbeid vil fortsette å øke fram til sommeren 1983.

I U S A har samlet produksjon gått betydelig ned siden i fjor høst, i første rekke på grunn av en kraftig lagerreduksjon. Men også investeringene i fast realkapital har vist sterk svikt. Utviklingen i enkelte viktige konjunkturindikatorer de siste månedene kan tyde på at nedgangen er i ferd med å stanse opp. Volumet av bruttonasjonalproduktet viste en svak økning fra 1. til 2. kvartal i år etter sesongkorrigerte oppgaver, og nedgangen i industriproduksjonen er trolig i ferd med å flate ut. OECD regner med ny, men moderat vekst i bruttonasjonalproduktet mot slutten av 1982 og utover i 1983, i første rekke som følge av sterkere konsumetterspørsel. Men den siste skatteøkningen som har blitt vedtatt, vil kunne føre til en svakere konsumvekst enn tidligere antatt.

I J a p a n avtok veksten i samlet produksjon av varer og tjenester i siste halvår ifjor. Industriproduksjonen har vært i stagnasjon eller svak nedgang siden siste årsskifte, i første rekke på grunn av sterkt reduserte vekstimpulser fra utlandet. Den innenlandske etterspørselen er svakt økende.

Industriproduksjonen i Vest-Europa.
Sesongkorrigert. 1975=100

I n d u s t r i p r o d u k s j o n e n i Vest-Europa nådde en topp i 1980 og var i sterk nedgang resten av året. Gjennom de siste 1 1/2 år har den sesongkorrigerte produksjonsindeksen for EF-landene sett under ett endret seg lite. For disse landene er industriproduksjonen nå om lag 5 prosent lavere enn ved toppunktet våren 1980. OECD regner med at produksjonen vil ta seg noe opp igjen i andre halvår i år; for de fire største EF-landene venter organisasjonen en økning på om lag 3 prosent (sesongkorrigert årlig rate) fra første til andre halvår i år.

Den sesongkorrigerte produksjonsindeksen for USA har vist to sterke konjunkturedganger de siste 3 årene. Fra sommeren 1981 til sommeren 1982 sank produksjonen med hele 10 prosent. Nedgangen var særlig sterk for produksjonen av investeringsvarer, men også produksjonen av konsumvarer og halvfabrikat gikk betydelig ned. De siste produksjonsoppgavene kan tyde på at fallet i den samlede industriproduksjonen er i ferd med å stanse opp.

Tallet på a r b e i d s l ø s e er økende i hele OECD-området. I mai i år var arbeidsløshetsprosenten for EF-landene 9,7, nesten 2 prosentpoeng høyere enn ett år tidligere. Arbeidsløsheten er særlig høy i Belgia og Storbritannia. Etter siste årsskifte har de sesongkorrigerte arbeidsløshetstallene økt spesielt sterkt i Vest-Tyskland og Italia. I Storbritannia og Frankrike har stigningen vært mer moderat. I USA økte tallet på arbeidsløse med hele 2,6 millioner fra konjunkturtoppen i fjor sommer til sommeren i år. I juni var tallet på arbeidsløse hele 10,4 millioner, og arbeidsløshetsprosenten var 9,4. Også i Japan er tallet på arbeidsløse i oppgang. Arbeidsløsheten er likevel svært lav her sammenliknet med de andre OECD-landene; i mai i år var arbeidsløshetsprosenten 2,4 prosent.

I Vest-Europa har volumet av de samlede b r u t t o i n v e s t e r i n g e r i fast real-kapital i de fire store landene sett under ett vært i nedgang siden årsskiftet 1979-80. I Storbritannia og Frankrike stanset nedgangen opp rundt siste årsskifte. OECD regner med at investeringene vil øke moderat de neste 1 1/2 år for de fire store landene sett under ett, men i Vest-Tyskland og Italia ventes investeringsoppgangen først å ta til fra kommende årsskifte. I USA har svikten i investeringene det siste året vært betydelig sterkere enn i Vest-Europa. Særlig boliginvesteringene har gått sterkt ned, men også de øvrige investeringene har vært synkende. OECD venter at boliginvesteringene vil ta seg sterkt opp igjen i andre halvår i år, men at nedgangen i de øvrige investeringene vil fortsette fram mot vinteren eller våren 1983. I Japan er de private investeringene moderat økende. De offentlige investeringene har derimot gått ned utover i 1982 etter OECD's anslag.

Det private k o n s u m e t har gitt vekstimpulser i nesten alle de store OECD-landene de siste 1-1 1/2 år, men konsumøkningen har gjennomgående vært svært moderat. Blant de større landene har veksten vært sterkest i Frankrike. Etter økningen i inntektsoverføringene som regjeringen gjennomførte i fjor høst, har volumet av det private konsumet steget med 2-3 prosent årlig rate. I Vest-Tyskland har volumet av det private konsumet derimot vært svakt synkende siden årsskiftet 1980/81. OECD regner ikke med noe markert omslag i veksttakten i det private konsumet i medlemslandene sett under ett i de nærmeste 1-1 1/2 år.

P r i s s t i g n i n g e n har avtatt i OECD-området det siste året; i alle de store landene unntatt Frankrike har stigningstakten i konsumprisene gått ned. Nedgangen har vært sterk i Japan, USA, Storbritannia og Italia. I EF-landene sett under ett var stigningstakten i konsumprisene i sommer-månedene 9-10 prosent, om lag 2 prosentpoeng lavere enn i fjor sommer. I Frankrike var stigningstakten i konsumprisene økende gjennom andre halvår i fjor, men har siden endret seg lite. I juni innførte regjeringen en fire måneders lønns- og prisstopp og varslet at nye tiltak vil bli satt i verk i oktober i år. - I USA var konsumprisindeksen om lag 7 prosent høyere i sommer enn i fjor sommer, mens den tilsvarende stigningen ett og to år tidligere var henholdsvis 9 1/2 prosent og vel 14 prosent. - OECD regner ikke med betydelige endringer i prisutviklingen i medlemslandene sett under ett i det neste halv-annet år.

Også for l ø n n i n g e n e har veksttakten gjennomgående avtatt i OECD-området, særlig i USA og Storbritannia.

U t e n r i k s h a n d e l e n er i svak oppgang i OECD-området sett under ett. Av de store landene har Vest-Tyskland og Italia vist sterkest vekst i eksportvolumet hittil i år. I Japan har eksportvolumet endret seg lite siden siste årsskifte, etter å ha økt med om lag 15 prosent årlig rate gjennom de foregående to år. For importvolumet var veksten sterkest i Storbritannia, særlig som følge av lagerutviklingen. I USA var både eksport- og importvolumet synkende gjennom første halvår i år, og OECD venter fortsatt nedgang i eksportvolumet.

Amerikanske dollar har steget sterkt i verdi siden slutten av 1981. Målt mot et gjennomsnitt av valutaene til landene i det europeiske valutasamarbeidet, EMS, var verdien av dollar i august om lag 10 prosent høyere enn ved siste årsskifte. Kursen på amerikanske dollar var i august også høyere enn ved det forrige toppunktet i fjor sommer, og mer enn 30 prosent høyere enn den gjennomsnittlige kursen i 1979.

TABELLVEDLEGG FOR UTLANDET

Tabell 1. Storbritannia, konjunkturindikatorer

	Industriprod. Sesongkorr. 1975=100	Ordretilg. ¹⁾ Sesongkorr. 1975=100	Detaljoms.- volum Sesongkorr. 1978=100	Arbeidsløshet Sesongkorr. 1000 personer	Konsumpriser Ukorrigert 15/1-74 = 100
1 9 8 0					
August	93,3	90	105,0	1 697	268,5
September	92,0	71	103,5	1 791	270,2
Oktober	91,0	74	104,5	1 893	271,9
November	89,9	73	104,2	2 030	274,1
Desember	89,0	85	103,9	2 137	275,6
1 9 8 1					
Januar	88,3	91	108,1	2 209	277,3
Februar	89,3	85	106,1	2 281	279,8
Mars	88,8	112	105,7	2 354	284,0
April	89,0	84	104,5	2 421	292,2
Mai	88,6	84	104,1	2 486	294,1
Juni	90,3	94	105,3	2 539	295,8
Juli	89,7	95	104,7	2 590	297,1
August	89,9	86	105,7	2 643	299,3
September	90,7	85	105,9	2 692	301,0
Oktober	91,1	94	106,2	2 726	303,7
November	89,9	85	105,6	2 760	306,9
Desember	88,7	84	104,6	2 769	308,8
1 9 8 2					
Januar	88,5	79	107,0	2 812	310,6
Februar	89,8	97	106,1	2 818	310,7
Mars	89,8	88	106,6	2 822	313,4
April	89,3	90	105,9	2 850	319,7
Mai	89,7	86	105,8	2 872	322,0
Juni	88,2		106,6	2 911	322,9
Juli			107,0	2 926	323,0

1) Volumet av tilgangen på nye ordrer til investeringsvareindustrien fra innenlandske kunder.

Tabell 2. Vest-Tyskland, konjunkturindikatorer

	Industriprod. Sesongkorr. 1976=100	Ordretilg. ¹⁾ Sesongkorr. 1976=100	Detaljoms.- volum Sesongkorr. 1970=100	Arbeidsløshet Sesongkorr. 1000 personer	Konsumpriser Ukorrigert 1976=100
1 9 8 0					
August	104	109,2	126	915	117,7
September	108	105,8	128	933	117,7
Oktober	107	110,2	128	961	117,9
November	104	104,6	128	992	118,6
Desember	109	110,7	126	1 037	119,3
1 9 8 1					
Januar	105	106,0	126	1 060	120,3
Februar	108	106,4	132	1 098	121,2
Mars	107	103,4	125	1 143	122,0
April	108	112,7	124	1 176	122,8
Mai	107	104,6	125	1 226	123,3
Juni	107	105,8	121	1 262	123,9
Juli	106	102,9	123	1 319	124,4
August	106	101,9	127	1 366	124,8
September	109	106,3	123	1 424	125,4
Oktober	106	99,2	125	1 473	125,8
November	107	100,8	125	1 522	126,4
Desember	106	104,5	124	1 564	126,8
1 9 8 2					
Januar	106	103,1	122	1 600	127,9
Februar	105	94,8	124	1 648	128,2
Mars	108	99,4	123	1 703	128,4
April	107	95,0	120	1 753	129,0
Mai	107	98,3	118	1 802	129,8
Juni	108	99,5	115	1 845	131,1
Juli				1 867	131,4

1) Volumet av tilgangen på nye ordrer til verkstedindustrien fra innenlandske kunder.

Tabell 3. Frankrike, konjunkturindikatorer

	Industriprod. Sesongkorr. 1970=100	Arbeidsløshet Sesongkorr. 1000 personer	Konsumpriser Ukorrigert 1970=100
1 9 8 0			
Juli	135	1 470	252,4
August	135	1 457	254,9
September	128	1 446	257,1
Oktober	131	1 442	259,9
November	129	1 476	261,7
Desember	133	1 515	264,0
1 9 8 1			
Januar	127	1 562	267,1
Februar	130	1 606	269,6
Mars	129	1 663	272,3
April	128	1 724	276,0
Mai	129	1 795	278,5
Juni	132	1 825	281,2
Juli	129	1 849	286,1
August	129	1 837	289,6
September	131	1 852	292,9
Oktober	131	1 877	296,5
November	131	1 896	299,2
Desember	133	1 902	301,0
1 9 8 2			
Januar	128	1 923	304,1
Februar	127	1 955	307,2
Mars	129	1 968	310,8
April	128	1 988	314,5
Mai	130	2 005	317,0
Juni		2 042	319,2

Tabell 4. Italia, konjunkturindikatorer

	Industriprod. Sesongkorr. 1975=100	Detaljoms.- volum Ukorrigert 1975=100	Arbeidsløshet Ukorrigert 1000 personer	Konsumpriser Ukorrigert 1975=100
1 9 8 0				
Juli	130,2	122,0	1 812	219,4
August	111,5	107,9		221,7
September	126,7	124,6		226,4
Oktober	128,6	127,3	1 722	230,3
November	133,6	123,2		235,1
Desember	125,6	173,9		238,2
1 9 8 1				
Januar	124,7	102,8	1 717	242,6
Februar	134,2	92,8		247,0
Mars	133,4	100,2		250,5
April	132,7	106,4	1 826	253,8
Mai	124,5	103,2		257,5
Juni	125,9	104,0		260,2
Juli	129,4	100,6	2 013	262,4
August	108,1	92,2		264,1
September	129,3	109,2		267,9
Oktober	126,2	118,9	2 096	273,2
November	134,6	108,7		277,8
Desember	126,3	152,3		280,7
1 9 8 2				
Januar	126,8	103,1	2 089	284,4
Februar	136,8	95,9		288,2
Mars	132,5			290,8
April	132,1		1 954	293,5
Mai	127,6			296,8
Juni				299,6

Tabell 5. S v e r i g e , konjunkturindikatorer

	Industriprod. Sesongkorr. 1968=100	Ordretilg. ¹⁾ Ukorrigert 1970=100	Arbeidsløshet Ukorrigert 1000 personer	Konsumpriser Ukorrigert 1980=100
1 9 8 0				
August	132	258	88	99,9
September	130	272	92	102,7
Oktober	128	290	92	104,2
November	131	268	96	104,8
Desember	127	295	86	105,2
1 9 8 1				
Januar	129	297	108	107,2
Februar	131	290	106	109,3
Mars	129	286	90	109,8
April	129	257	87	110,5
Mai	128	273	81	111,2
Juni	127	278	86	111,6
Juli	127	126	104	112,6
August	124	241	116	113,5
September	121	266	127	114,5
Oktober	122	309	133	115,0
November	123	269	128	115,4
Desember	124	320	125	114,9
1 9 8 2				
Januar	123	284	153	117,4
Februar	127	271	135	119,0
Mars	122	309	124	119,3
April	121	286	112	120,1
Mai	124	268	116	120,7
Juni	122		131	121,1
Juli			133	121,9

1) Verdi av tilgang på nye ordrer til verkstedindustrien ekskl. skipsverft fra innenlandske kunder.

Tabell 6. U S A , konjunkturindikatorer

	Industriprod. Sesongkorr. 1967=100	Ordretilg. ¹⁾ Sesongkorr. Mrd.dollar	Detaljoms.- volum ²⁾ Sesongkorr. Mrd.dollar	Arbeidsløshet Sesongkorr. 1000 personer	Konsumpriser Ukorrigert 1967=100
1 9 8 0					
Juli	139,3	23,52	43,6	8 330	247,8
August	141,2	21,28	43,2	8 239	249,4
September	143,9	22,52	43,0	8 024	251,7
Oktober	146,5	21,63	43,5	8 109	253,9
November	148,9	23,35	43,7	8 066	256,2
Desember	150,4	24,66	43,7	7 899	258,4
1 9 8 1					
Januar	151,1	24,82	44,0	8 022	260,5
Februar	151,2	21,19	44,3	7 965	263,2
Mars	151,6	24,46	44,5	7 958	265,1
April	152,0	24,72	44,4	7 899	266,8
Mai	152,8	23,87	44,2	8 248	269,0
Juni	152,4	23,23	44,5	8 004	271,3
Juli	153,2	24,23	44,2	7 824	274,4
August	153,2	24,70	44,4	7 978	276,5
September	151,1	23,03	44,0	8 236	279,3
Oktober	148,0	21,00	43,2	8 669	279,9
November	145,0	23,81	43,2	9 100	280,7
Desember	142,0	22,52	43,0	9 571	281,5
1 9 8 2					
Januar	138,5	21,57	42,1	9 298	282,5
Februar	140,9	21,05	43,2	9 575	283,4
Mars	140,1	22,37	43,2	9 854	283,1
April	138,7	21,27	43,7	10 307	284,3
Mai	138,2		44,7	10 549	287,0
Juni	137,3		43,4	10 427	290,6

1) Verdi av tilgang på nye ordrer til investeringsvareindustrien.

2) 1972-priser.

Tabell 7. J a p a n , konjunkturindikatorer

	Industriprod. Sesongkorr. 1975=100	Ordretilg. ¹⁾ Sesongkorr. Mrd.yen	Arbeidsløshet Sesongkorr. 1000 personer	Konsumpriser Ukorrigert 1975=100
1 9 8 0				
Juli	141,9	795	1 160	138,0
August	136,3	720	1 160	137,6
September	141,2	715	1 160	140,1
Oktober	142,6	951	1 180	140,4
November	140,7	747	1 270	140,6
Desember	143,0	953	1 230	140,1
1 9 8 1				
Januar	144,2	753	1 190	141,5
Februar	145,1	748	1 220	141,3
Mars	143,9	858	1 260	142,0
April	144,6	773	1 310	143,1
Mai	141,9	763	1 350	144,3
Juni	145,6	760	1 340	144,5
Juli	147,1	656	1 250	144,1
August	145,6	736	1 160	143,2
September	148,6	740	1 280	145,6
Oktober	150,2	772	1 270	146,1
November	150,3	698	1 250	145,7
Desember	149,5	762	1 240	146,1
1 9 8 2				
Januar	148,7	762	1 270	146,1
Februar	147,6	887	1 230	145,7
Mars	149,5	676	1 300	146,0
April	148,1	636	1 360	147,1
Mai	144,2	823	1 370	147,6
Juni			1 460	

1) Verdien av tilgangen på nye ordrer til maskinindustrien fra innenlandske kunder.

Tabell 8. B r u t t o n a s j o n a l p r o d u k t i u t v a l g t e l a n d

Prosentvis volumendring fra foregående år

	1977	1978	1979	1980	1981	1982 anslag	1983 prognose
Danmark	2	1 1/4	3	- 1/4	- 1/4	2 1/2	3 1/2
Frankrike	3	3 3/4	3 1/2	1 1/4	1/4	2 1/4	2 1/2
Italia	2	2 3/4	5	4	- 1/4	1 1/2	2 1/2
Japan	5 1/4	5	5 1/2	4 1/2	3	2	4
Norge	3 1/2	4 1/2	4 1/2	3 3/4	3/4	1/4	2
USA	5 1/2	4 1/2	2 3/4	0	2	-1 1/2	2 1/4
Storbritannia	1 1/4	3 1/4	1 1/2	-1 1/2	-2 1/4	1 1/4	1 3/4
Sverige	-2	1 1/4	4	1 1/2	-1	3/4	2 1/2
Vest-Tyskland	3	3 1/4	4 1/2	2	-3/4	1	3 1/4

K i l d e : OECD.

Tabell 9. Storbritannia - Makroøkonomiske hovedtall

	Milli- arder pund i 1980	Prosentvis volumendring fra foregående år			Prosentvis volumendring fra foregående halvår, sesongkorrigert årlig rate			
		1981	1982 ¹⁾	1983 ¹⁾	2.halvår 1981	1.halvår 1982 ¹⁾	2.halvår 1982 ¹⁾	1.halvår 1983 ¹⁾
Privat konsum	135,4	0	0	3/4	-1,3	1	- 1/4	1
Offentlig konsum	48,3	0,3	1/4	1	0,9	-1	2 1/4	3/4
Bruttoinvesteringer i fast realkapital	40,1	-7,6	1 1/4	2 3/4	2,0	- 1/2	4 1/4	2
Offentlige investeringer ⁴⁾	12,3	-16,9	1/2	3 1/2	-18,3	9 3/4	4 1/2	3
Private investeringer i boliger	3,5	-13,7	5 3/4	13 1/2	6,7	0	16 1/2	10
Private investeringer utenom boliger	24,2	-2,0	1	1 1/4	11,7	-4 1/2	2 1/2	1/2
Lagerinvesteringer ²⁾	-3,9	0,1	2	1/2	5,7	1	1/2	1/2
Eksportoverskott ²⁾	5,4	-0,2	-1 1/4	- 1/4	-4,6	- 1/2	0	- 1/2
Vareeksport	-	-1,1	0	4 1/4	16,5	-10	6	3 1/2
Vareimport	-	-3,9	7 1/4	7	29,3	-3 1/2	10	6
Bruttonasjonalprodukt	226,0	-2,2	1 1/4	1 3/4	1,0	1	2	1 1/2
Driftsregnskap ³⁾ (Millioner dollar)		16224	8250	5750				

1) Anslag og prognose fra OECD.

2) Endringstall er angitt i prosent av bruttonasjonalproduktet i foregående periode.

3) Driftsregnskap i løpende priser.

4) Inklusive investeringer i nasjonaliserte industrier og offentlige foretak.

Tabell 10. Vest-Tyskland - Makroøkonomiske hovedtall

	Milli- arder D.M. i 1980	Prosentvis volumendring fra foregående år			Prosentvis volumendring fra foregående halvår, sesongkorrigert årlig rate			
		1981	1982 ¹⁾	1983 ¹⁾	2.halvår 1981	1.halvår 1982 ¹⁾	2.halvår 1982 ¹⁾	1.halvår 1983 ¹⁾
Privat konsum	821,6	-1,1	- 3/4	1 1/4	-0,2	-1	- 1/4	1 1/2
Offentlig konsum	303,5	2,3	1/2	2	-3,0	1 1/4	2 1/4	2
Bruttoinvesteringer i fast realkapital	351,0	-3,5	-4 3/4	2 3/4	-1,8	-8	- 1/2	3 1/4
Offentlig investeringer ⁴⁾	58,1	-6,3	-7 1/4	- 3/4	-5,1	-9 3/4	-4 1/2	0
Private investeringer i boliger	101,9	-4,7	-3 3/4	2 3/4	4,6	-10 1/2	2 1/2	2
Private investeringer utenom boliger	190,9	-2,1	-4 1/2	3 3/4	-3,7	-6 3/4	-1	4 3/4
Lagerinvesteringer ²⁾	18,9	-1,4	0	1/2	-2,9	1 1/4	3/4	1/2
Eksportoverskott ²⁾	-3,1	2,1	2 1/4	1	4,9	1 1/4	1 1/4	1 1/4
Vareeksport	-	5,2	8 1/2	9	10,5	7 1/4	9	9 1/2
Vareimport	-	-3,7	2	6 1/4	-5,3	5	4	6 3/4
Bruttonasjonalprodukt	1491,9	-0,3	1	3 1/4	0,9	1/4	2	3 1/2
Driftsregnskap ³⁾ (Millioner dollar)		-7643	2250	4750				

1) Anslag og prognose fra OECD.

2) Endringstall er angitt i prosent av bruttonasjonalproduktet i foregående periode.

3) Driftsregnskap i løpende priser.

4) Eksklusive investeringer i nasjonaliserte industrier og offentlige foretak.

Tabell 11. Frankrike - Makroøkonomiske hovedtall

	Milli- arder franc i 1980	Prosentvis volumendring fra foregående år			Prosentvis volumendring fra foregående halvår, sesongkorrigert årlig rate			
		1981	1982 ¹⁾	1983 ¹⁾	2.halvår 1981	1.halvår 1982 ¹⁾	2.halvår 1982 ¹⁾	1.halvår 1983 ¹⁾
Privat konsum	1753,1	1,6	2 1/2	2	2,8	2 1/2	2	2
Offentlig konsum	419,3	2,4	3	2 1/2	2,2	3 1/4	3	2 3/4
Bruttoinvesteringer i fast realkapital	597,1	-2,3	0	2 3/4	-2,4	0	2 1/4	3
Offentlige investeringer ⁴⁾	154,3	-1,7	1 3/4	3	-3,0	3	4	3
Private investeringer i boliger	189,8	-1,4	0	2 1/2	-1,0	0	1 1/2	3
Private investeringer utenom boliger	253,0	-3,5	-1 1/2	2 3/4	-3,0	-2	1 1/2	3
Lagerinvesteringer ²⁾	44,8	-1,8	1/2	1/2	0,1	3/4	3/4	1/2
Eksportoverskott ²⁾	-55,7	1,3	- 1/4	- 1/4	-0,1	- 1/2	- 1/4	- 1/4
Vareeksport	-	3,8	3 1/4	5	6,1	1	5 1/2	5
Vareimport	-	-2,8	4 1/4	7	4,9	3	6 1/2	7
Bruttonasjonalprodukt	2758,6	0,3	2 1/4	2 1/2	1,5	2 1/4	3	2 1/4
Driftsregnskap ³⁾ (Millioner dollar)		-7480	-8000	-7000				

1) Anslag og prognose fra OECD.

2) Endringstall er angitt i prosent av bruttonasjonalproduktet i foregående periode.

3) Driftsregnskap i løpende priser.

4) Inklusive investeringer i offentlige foretak, eksklusive boliger.

Tabell 12. Italia - Makroøkonomiske hovedtall

	1 000 milli- arder lire i 1980	Prosentvis volumendring fra foregående år			Prosentvis volumendring fra foregående halvår, sesongkorrigert årlig rate			
		1981	1982 ¹⁾	1983 ¹⁾	2.halvår 1981	1.halvår 1982 ¹⁾	2.halvår 1982 ¹⁾	1.halvår 1983 ¹⁾
Privat konsum	206,6	0,5	3/4	2	-1,6	1 1/2	1 3/4	2
Offentlig konsum	57,3	1,3	1 1/2	1 1/2	1,5	1 1/2	1 1/2	1 1/2
Bruttoinvesteringer i fast realkapital	67,0	-0,2	-1 3/4	1 3/4	-2,9	-1 1/2	-1 1/2	2 1/4
Offentlige investeringer ⁴⁾	17,6	1,2	- 3/4	1 3/4
Private investeringer i boliger	16,8	1,7	- 1/2	1	-0,5	- 1/2	0	1
Private investeringer utenom boliger	32,6	-1,8	-2 1/2	2 1/4
Lagerinvesteringer ²⁾	18,0	-3,1	1/4	3/4	-4,6	2 1/2	1 1/4	3/4
Eksportoverskott ²⁾	-9,8	2,4	3/4	0	4,0	- 1/2	1/4	1/4
Vareeksport	-	5,1	8	4 3/4	22,0	3 1/4	4 3/4	5
Vareimport	-	-9,6	5 3/4	5 1/2	5,6	6	5 1/2	5 1/4
Bruttonasjonalprodukt	339,1	-0,2	1 1/2	2 1/2	-1,9	2 3/4	2 1/2	2 3/4
Driftsregnskap ³⁾ (Millioner dollar)		-7994	-6500	-6750				

1) Anslag og prognose fra OECD.

2) Endringstall er angitt i prosent av bruttonasjonalproduktet i foregående periode.

3) Driftsregnskap i løpende priser.

4) Inklusive investeringer i nasjonaliserte industrier og offentlige foretak.

.. Tall ikke oppgitt.

Tabell 13. S v e r i g e - Makroøkonomiske hovedtall

	Milli- arder sv.kr i 1980	Prosentvis volumendring fra foregående år		
		1981	1982 ¹⁾	1983 ¹⁾
Privat konsum	267,0	-0,6	-1	1/2
Offentlig konsum	154,5	1,9	1 1/2	1
Bruttoinvesteringer i fast realkapital	101,3	-5,6	-4	0
Lagerinvesteringer ²⁾	7,7	-1,8	0	1
Eksportoverskott ²⁾	-11,8	1,8	1 1/2	1
Vareeksport	-	1,7	5 1/2	7 1/2
Vareimport	-	-7,1	1	4 1/2
Bruttonasjonalprodukt	518,8	-0,9	3/4	2 1/2
Driftsregnskap ³⁾ (Millioner dollar)		-3100	-2500	-2000

1) Anslag og prognose fra OECD.

2) Endringstall er angitt i prosent av bruttonasjonalproduktet i foregående periode.

3) Driftsregnskap i løpende priser.

Tabell 14. U S A - Makroøkonomiske hovedtall

	Milli- arder dollar i 1980	Prosentvis volumendring fra foregående år				Prosentvis volumendring fra foregående halvår, sesongkorrigert årlig rate			
		1981	1982 ¹⁾	1983 ¹⁾	2.halvår 1981	1.halvår 1982 ¹⁾	2.halvår 1982 ¹⁾	1.halvår 1983 ¹⁾	
Privat konsum	1672,7	2,5	1 1/2	2 3/4	0,5	1	3 3/4	2 1/4	
Offentlige kjøp av varer og tjenester	534,7	0,6	1/2	0	0,2	2	-1 3/4	3/4	
Private bruttoinvesteringer i fast realkapital	401,2	0,5	-6	1	-6,2	-7 1/4	-3 3/4	2	
Private investeringer i boliger	105,3	-6,1	-10 3/4	13 1/4	-30,9	-11	17 3/4	13 3/4	
Private investeringer utenom boliger	295,9	2,5	-4 3/4	-2 1/4	2,2	-6 1/4	-8 3/4	-1 1/4	
Lagerinvesteringer ²⁾	-5,9	0,7	-1	1/2	0,6	-3	1 1/4	1/2	
Eksportoverskott ²⁾	23,3	-0,5	- 1/2	- 1/4	-1,0	- 1/2	- 1/2	- 1/4	
Vareeksport	-	-3,1	-8 3/4	-1	-9,1	-10 1/4	-5	-1 1/4	
Vareimport	-	1,2	-5 1/2	7 1/2	5,3	-15	5 1/2	9 1/2	
Bruttonasjonalprodukt	2626,0	2,0	-1 1/2	2 1/4	-0,8	-3 1/2	2	2	
Driftsregnskap ³⁾ (Millioner dollar)		6250	11500	-5500					

1) Anslag og prognose fra OECD.

2) Endringstall er angitt i prosent av bruttonasjonalproduktet i foregående periode.

3) Driftsregnskap i løpende priser.

Tabell 15. J a p a n - Makroøkonomiske hovedtall

	1 000 milli- arder yen i 1980	Prosentvis volumendring fra foregående år			Prosentvis volumendring fra foregående halvår, sesongkorrigert årlig rate			
		1981	1982 ¹⁾	1983 ¹⁾	2.halvår 1981	1.halvår 1982 ¹⁾	2.halvår 1982 ¹⁾	1.halvår 1983 ¹⁾
Privat konsum	136,8	0,6	2 1/4	3 1/4	1,0	2 1/2	3	3 1/4
Offentlig konsum	23,5	3,6	2 3/4	1	1,0	5 1/2	-1	2 1/4
Bruttoinvesteringer i fast realkapital	75,2	2,1	1 1/2	1 3/4	0,7	1	2 1/2	1/2
Offentlige investeringer ⁴⁾	22,9	4,8	-1 1/2	-4 3/4	4,4	-3 1/4	-4	-7 1/2
Private investeringer i boliger	15,3	-1,0	1 1/4	5 1/2	-5,7	3	5 1/2	5 1/2
Private investeringer utenom boliger	37,0	1,6	3	4	0,9	3	5 1/2	3 1/2
Lagerinvesteringer ²⁾	1,6	-0,6	0	1/4	-0,5	1/2	1/4	1/4
Eksportoverskott ²⁾	-2,2	2,1	0	1 1/4	1,4	- 3/4	1/2	1 1/2
Vareeksport	-	10,8	1 1/2	9	6,4	-2 1/4	5	9 1/2
Vareimport	-	-2,3	5 3/4	1/2	-0,4	13	-2	1/2
Bruttonasjonalprodukt	234,9	2,9	2	4	1,8	1 3/4	3	4
Driftsregnskap ³⁾ (Millioner dollar)		4729	6500	20750				

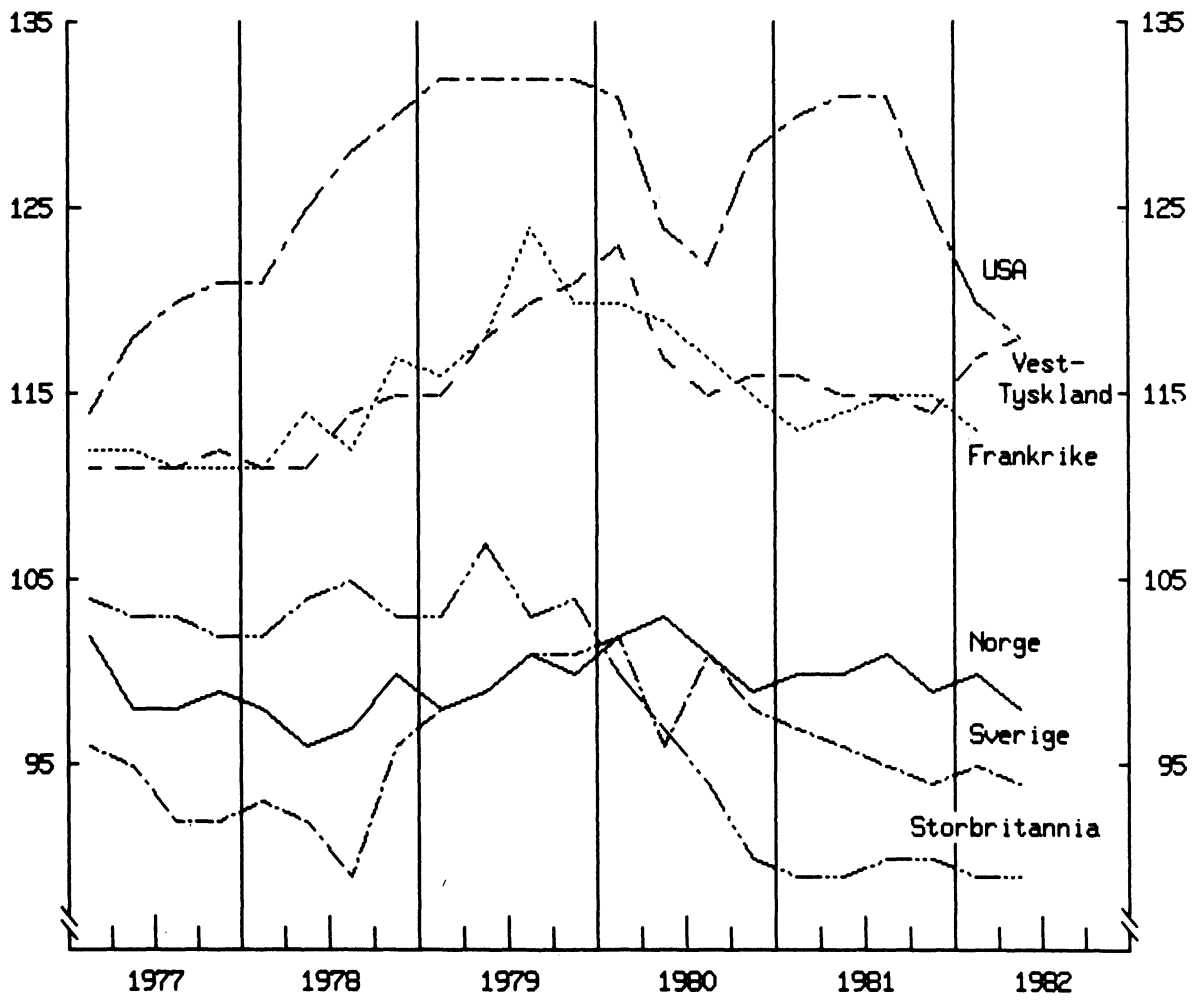
1) Anslag og prognose fra OECD.

2) Endringstall er angitt i prosent av bruttonasjonalproduktet i foregående periode.

3) Driftsregnskap i løpende priser.

4) Inklusive investeringer i nasjonaliserte industrier og offentlige foretak.

Industriproduksjon uten bergverksdrift og kraftforsyning i utvalgte land.
Sesongkorrigert. 1975=100.
Beregnet på grunnlag av OECD Main Economic Indicators.

Konjunkturutviklingen i Norge har også utover våren og sommeren vært preget av at oppgangen ute fortsatt er svak. Situasjonen er svært vanskelig for mange viktige norske eksportindustrier, kanskje særlig primær metallindustri. Trolig henger problemene for eksportindustrien både sammen med lavkonjunkturen ute for de tradisjonelt svært konjunkturfølsomme viktigste norske eksportvarene og med svikt i norsk konkurranseevne. Valutatiltakene i sommer og høst kan bidra til å redusere problemene, i hvertfall for en tid. På den annen side vil valutatilakene kunne gi noe sterkere prisstigning enn vi ellers ville ha fått. - Innenlands ser det ut til at det private konsumet gir moderate vekstimpulser som følge av økt kjøpekraft hos forbrukerne etter vårens lønnsoppgjør. Men utviklingen utover høsten vil bl.a. avhenge av hvor mye av lønnsøkningen publikum vil ønske å spare, eventuelt hvor mye av tidligere oppsparte midler som vil bli nyttet, for eksempel til kjøp av varige forbruksvarer. Det er også uvisst hvor lenge det vil vare før lønnsøkningen er "spist opp" av prisstigningen. Utviklingen i offentlig konsum er preget av innstramningen, og den siste ordrestatistikken tyder på at den innenlandske investeringsetterspørselen i beste fall er i stagnasjon, når en ser bort fra investeringer i skip og oljeplattformer mv., som viser sterke svingninger. Statistisk Sentralbyrås siste investeringsundersøkelse (fra mai i år) pekte - som en rekke tidligere investeringsundersøkelser - mot sterk nedgang i industriinvesteringene fra 1981 til 1982. - På denne bakgrunn er det ikke uventet at industriproduksjonen fortsatt viser en underliggende tendens til stagnasjon, og Statistisk Sentralbyrås konjunkturbarometer pekte ved utgangen av 2. kvartal mot fortsatt svikt i månedene framover. Olje- og gassproduksjonen var i vår- og sommermånedene stort sett lavere enn i fjor. Totalproduksjonen (bruttonasjonalproduktet) er trolig i beste fall i svak vekst. - Arbeidsløsheten er fremdeles stigende, og fortsatt øking kan ventes utover høsten og vinteren. De sosiale og økonomiske problemene som utviklingen på arbeidsmarkedet skaper er nå av relativt betydelige dimensjoner, selv om Norge fortsatt har moderat arbeidsløshet i forhold til de fleste andre vestlige land. - Prisstigningen skjøt ny fart i løpet av sommeren, i første rekke som følge av den innenlandske kostnadsutviklingen. Overskuddet på driftsbalansen overfor utlandet gikk sterkt ned fra første halvår i fjor til første halvår i år.

Industriproduksjonen viste svært sterke svingninger utover våren og sommeren i år, men trolig fortsatt med en underliggende tendens til stagnasjon. I tremånederesperioden mai-juli lå den sesongkorrigerte indeksen både for industrien alene og for bergverksdrift (regnet uten utvinning av råolje og gass), industri og kraftforsyning sett under ett 1,4 prosent lavere enn i foregående tremånedersperiode. Men uvanlig lav produksjon i mai (se figur 1.1) - som hadde tilfeldige årsaker - trakk totaltallet for mai-juli ned. Tallet var sterkt påvirket av at pinsen falt i mai i år og at mange bedrifter hadde produksjonsstans flere virkedager enn vanlig også tidligere i måneden. Dessuten kan transportstreiken ha virket inn.

Om vi ser på produksjonen etter anvendelse (figur 1.2), synes tendensen både for konsumvareproduksjon og investeringsvareproduksjon gjennomgående å ha pekt svakt nedover hittil i år, etter bare små endringer (til dels noe oppgang for konsumvareindustrien) i annet halvår i fjor. Blant de viktigste konsumvarene har nærings- og nytelsesmidler vist tendens til svak produksjonsnedgang hittil i år. Produksjon av tekstilvarer har stort sett vært i ganske markert nedgang siden sommeren 1981, mens produksjonen av klær, som i flere år var i ubrutt nedgang, snudde oppover igjen i vinter, men dette kan ha hatt tilfeldige årsaker. - Blant investeringsvarene viser verkstedprodukter sett under ett fortsatt stagnasjon. Ser en bort fra sesongsvingninger og tilfeldige variasjoner, har stagnasjonen i denne industrigruppen nå vart i to år. Ordrestatistikken (se senere) synes ikke å gi grunnlag for forventninger om noen gunstigere utvikling i nær fremtid. - Eksportvareproduksjonen ligger på et svært lavt nivå etter den markerte nedgangen i 2. halvår i fjor. Produksjonstendensen hittil i år for eksportvareproduksjonen sett under ett har imidlertid vært noe mer gunstig enn for konsum- og investeringsvarer. Men produksjonsutviklingen for de enkelte typiske eksportvaregruppene gir et mørkere bilde enn produksjonsindeksen for eksportvarer sett under ett. Delindeksene viser svært sterk nedgang for treforedling hittil i år og stagnasjon for kjemikalier og ikke-jernholdige metaller. En mulig forklaring på

dette er at delindeksene og totalindeksen måler ulike størrelser; mens totalindeksen for eksportvareproduksjonen beregnes på grunnlag av samlet produksjonsverdi (den omfatter bl.a. innsatsen av råvarer) blir delindeksene beregnet på grunnlag bare av verdien av bearbeidingen i vedkommende industri.

Sammenliknet med samme periode i fjor viste produksjonen i bergverksdrift, industri og kraftforsyning sett under ett en nedgang på 0,7 prosent i perioden januar-juli, mens produksjonen i industrien alene gikk ned med 1,2 prosent. Produksjonen i kraftforsyning økte med 2,1 prosent, mens den i bergverk gikk ned med 0,8 prosent. Produksjonsutviklingen i bergverksdrift er dominert av olje- og gassutvinningen, som gikk ned med 1 prosent. I årets fire første måneder lå olje- og gassproduksjonen sett under ett 5,8 prosent høyere enn i samme periode 1981, mens den i mai-juli gikk ned med vel 10 prosent i forhold til i fjor.

Da dette ble skrevet, forelå det tall for den registrerte arbeidsløsheten til og med juli. Som figur 2.1 viser var arbeidsløsheten da fortsatt i klar oppgang etter sesongkorrigerte oppgaver, og på bakgrunn av utviklingen i totalproduksjonen er det neppe grunn til å vente noen endring i denne tendensen utover høsten og vinteren, når en ser bort fra tilfeldige svingninger. - Ved utgangen av juli var det registrert 34 000 heltarbeidsløse ved arbeidskontorene (ukorrigert for sesongsvingninger), dvs. om lag 9 000 fler enn ett år tidligere og hele 16 600 fler enn to år tidligere. Tallet for juli i år er det høyeste julitallet som er registrert i etterkrigstiden. Arbeidsløshetsprosenten var 2,0 ved utgangen av juli, mot 1,5 ett år tidligere og 1,0 to år tidligere. - Det sesongkorrigerte tallet for ledige plasser viste stort sett svak nedgang gjennom 1981 og 1. kvartal 1982, men har senere gått betydelig ned. Ukorrigeret for sesongsvingninger, men korrigeret for virkningene av utvidet meldeplikt, var tallet på ledige plasser registrert ved arbeidskontorene ved utgangen av juli 4 700, mot 6 400 på samme tidspunkt i fjor. - Tallet på personer berørt av permisjoner og innskrenkninger var ved utgangen av juli om lag 7 100, eller 2 600 fler enn på samme tid i fjor.

Etter Statistisk Sentralbyrås siste arbeidskraftundersøkelse (uken 24.-30. mai) var tallet på arbeidssøkere uten arbeidsinntekt¹⁾ 49 000, mot 39 000 ett år tidligere. Av denne økningen falt hele 8 000 på aldersgruppen på 16-19 år. Tallet på arbeidssøkere i alt utgjorde i mai 2,4prosent av arbeidsstyrken, mot 2,0 prosent ett år tidligere.

Hovedintrykket av den siste ordrestatistikken, som gjelder 2. kvartal i år, er at både utenlandsetterspørselen og den konjunkturbestemte innenlandske investeringsetterspørselen bare endrer seg lite. Også den delen av konsumetterspørselen som ordrestatistikken dekker synes fortsatt å være i stagnasjon eller svak nedgang. - De samlede ordreservene i metall- og verkstedindustrien sett under ett er nå i moderat nedgang, når vi ser bort fra produksjon av skip og oljeplattformer. Regner vi med skip og oljeplattformer, har nedgangen gjennom det siste halve året vært betydelig. Også primær metallproduksjon alene hadde betydelig nedgang i ordreservene fra 1. til 2. kvartal i år.

For produksjon av metaller og verkstedprodukter (medregnet skip og oljeplattformer mv.) sett under ett passerte ordretilgangen fra innenlandske kunder en svært markert topp i 2. kvartal i fjor og gikk sterkt ned i de to følgende kvartaler (se figur 3.1). Nedgangen hang i første rekke sammen med uvanlig høy ordretilgang til verkstedindustrien i 2. kvartal i fjor i forbindelse med utbyggingen i oljesektoren. Fra 4. kvartal i fjor til 2. kvartal i år har den innenlandske ordretilgangen igjen vært i oppgang regnet i verdi, men tallene har ligget på et betydelig lavere nivå enn ett år tidligere.

Som figur 3.2 viser har svingningene i den sesongkorrigerte verdiindeksen for ordretilgangen fra hjemmemarkedet til verkstedindustrien utenom skipsverft og produksjon av oljeplattformer mv. vært

1) "Arbeidssøkere uten arbeidsinntekt" omfatter personer som ikke utførte - eller var midlertidig fraværende fra - inntektsgivende arbeid i undersøkelsesuken, men som ved å kontakte den offentlige arbeidsformidlingen, annonsere selv, svare på annonser o.l. forsøkte å skaffe seg inntektsgivende arbeid. Tallene for denne gruppen må ikke forveksles med Arbeidsdirektoratets tall for registrerte arbeidsløse. Arbeidskraftundersøkelsen bygger på opplysninger fra et utvalg av befolkningen. Dette gjør resultatene usikre, særlig for endringstallene.

forholdsvis moderate i den perioden figuren dekker. Denne kurven gir et bedre (men ikke helt dekkende) bilde av utviklingen av den konjunkturbestemte innenlandske investeringsetterspørselen. Etter denne indeksen å dømme var den innenlandske investeringsetterspørselen i oppgang fra sommeren 1979 til våren 1981, men har senere vært i stagnasjon eller svak nedgang, regnet i verdi. I perioden 3. kvartal 1981 - 2. kvartal 1982 har endringene bare vært små, regnet i verdi, men regnet i volum har nedgangen fortsatt. - Den ukorrigerede indeksen for innenlandsk ordretilgang til verkstedindustrien utenom produksjon av oljeplattformer mv. og skip lå i 2. kvartal i år 11 prosent lavere enn ett år tidligere regnet i verdi. Men den konjunkturbestemte nedgangen var ikke så sterk; innenlandsk ordretilgang var forholdsvis høy i 2. kvartal i fjor blant annet som følge av en sterk, men tilfeldig betinget ordreøkning fra innenlandske kunder til maskinindustrien.

Blant konsumvarene viste klær og skotøy svak oppgang og tekstilvarer svak nedgang (se figur 3.4) i samlet ordretilgang fra 1. til 2. kvartal, regnet i verdi og etter sesongkorrigerte oppgaver. Bortsett fra en tilfeldig topp for tekstilvarer i 4. kvartal i fjor har ingen av de to varegruppene vist store endringer i ordretilgangen gjennom 1981 og for første halvår 1982 regnet i verdi.

Tilgangen på nye utenlandsordrer til primær metallindustri og verkstedindustri sett under ett var i oppgang gjennom de tre første kvartalene i 1981, se figur 3.1, som for øvrig viser at kurven for eksportordrer har betydelig likhet med kurven for eksportvolumet (figur 9.2); det er bemerkelsesverdig at konjunkturfasene for de to kurvene faller sammen i tid i så stor grad som tilfellet er. Tilgangen på nye utenlandsordrer passerte, som innenlandsordrene, en markert topp i siste halvår i fjor, men ett kvartal senere enn innenlandsordrene. Også for utenlandsordrene var den siste toppen i stor grad tilfeldig betinget. Den hang blant annet sammen med en uvanlig stor langsiktig enkeltordre fra utlandet til primær metallindustri (se figur 3.3). Nedgangen i utenlandsetterspørselen fra 4. kvartal i fjor til 1. kvartal i år må ses på bakgrunn bl.a. av tilfeldige topper i tilgangen på nye eksportordrer både for metallvarer og elektriske apparater og materiell (se figur 3.2) i 4. kvartal i fjor. Tallet for 1. kvartal ble trukket ned av lav ordretilgang til skipsproduksjonen, der ordretilgangen svinger sterkt fra kvartal til kvartal. Bedringen i tilgangen på nye eksportordrer fra 1. til 2. kvartal må ses på bakgrunn av det til dels tilfeldig lave tallet for 1. kvartal, men har også sammenheng med noen uvanlig store enkeltordrer for gruppen maskiner og elektriske apparater og materiell i 2. kvartal. - For metaller - som tradisjonelt er den mest konjunkturfølsomme varegruppen - lå eksportordrene i 2. kvartal 14 prosent lavere enn ett år tidligere og - etter sesongkorrigerte oppgaver - også lavere enn i både 1. kvartal i år og 4. kvartal i fjor (se figur 3.3). På denne bakgrunn synes det tvilsomt om bedringen i samlet eksportordretilgang (figur 3.1) fra 1. til 2. kvartal innvarsler en varig, konjunkturbestemt bedring.

Den sesongkorrigerte indeksen for detaljomsetningsvolumet (se figur 7.1), som da dette ble skrevet forelå til og med juni, viste gjennomgående noe oppgang gjennom annet halvår i fjor. Gjennom første halvår i årsvinnte detaljomsetningsvolumet uvanlig sterkt fra måned til måned, men gjennomgående med tendens til stagnasjon eller svak nedgang. Fra mai til juni gikk imidlertid omsetningsvolumet betydelig opp. - Det er naturlig å se utviklingen i detaljomsetningsvolumet gjennom annet halvår i fjor og første halvår i år i første rekke på bakgrunn av prisutviklingen; i storparten av annet halvår i fjor var konsumprisutviklingen preget av prisstoppen, mens prisstigningen gjennom første halvår i år gjennomgående var betydelig sterkere (se figur 8.1). Oppgangen i detaljomsetningsvolumet fra mai til juni kan være tilfeldig, men kan også ha sammenheng med at lønnsoppgjøret i vår allerede i juni tok til å slå ut i økte lønnsutbetalinger. I løpet av sommeren vil praktisk talt alle de avtalte lønnsforhøyelsene være disåonible for forbrukerne. Men det er uvisst i hvilken grad dette vil påvirke detaljomsetningen i de nærmeste månedene. Blant annet knytter det seg stor uvisshet til utviklingen av den personlige sparingen.

Fra første halvår i fjor til første halvår i år økte volumet av samlet detaljomsetning med 1,8 prosent. Blant de viktigste varegruppene som detaljomsetningsindeksen omfatter, viste nærings- og nytelsesmidler litt lavere omsetningsvolum i første halvår i år enn i fjor. Omsetningsvolumet for tekstil- og bekledningsvarer gikk derimot litt opp, mens økningen var betydelig for møbler og innbo. Særlig var omsetningen av møbler og innbo høy i juni. Sesongkorrigerte oppgaver for detaljomsetnings-

volumet for møbler og innbo viste et svært høyt tall for juni i forhold til de foregående månedene. Det kan se ut til at økningen i publikums kjøpekraft som følge av lønnsøkningen i betydelig grad har gått til møbelkjøp etc. Også gruppen Motorkjøretøyer og bensin, som har stor vekt i totalindeksen (om lag 1/4), viste betydelig høyere omsetningsvolum i første halvår i år enn i fjor. Etter sesongkorrigerede oppgaver lå tallet for juni noe høyere enn for april og mai, men betydelig lavere enn i årets tre første måneder.

Prisstigningen har skutt ny fart i løpet av sommeren. Statistisk Sentralbyrås konsumprisindeks viste forholdsvis moderat oppgang framars til mai (se figur 8.1), men steg med 1,0 prosent i juni og med hele 1,6 prosent fra juni til juli. - Stigningen i totalindeksen den siste måneden henger i stor grad sammen med høyere priser på matvarer som følge av en viss omlegging fra subsidier til økte forbrukerpriser. Som det fremgår av tabellen nedenfor, steg matvareprisen med hele 4,4 prosent bare i løpet av siste måned og bidro med godt over halvparten av stigningen i totalindeksen denne måned. Enda sterkere stigning viste gruppen helsepleie (som følge av økning i tannlegehonorarene), men denne gruppen har svært liten vekt i totalindeksen og bidro derfor langt mindre til samlet prisstigning. - For de sju første månedene under ett lå totalindeksen 11,4 prosent høyere enn i samme periode i fjor. Også fra januar-juli 1981 til januar-juli 1982 var matvarer blant de gruppene som viste sterkst prisstigning, og matvaregruppen var også da den gruppen som bidro mest til stigningen i totalindeksen (med vel en fjerdedel). Ellers bidro hver av gruppene Bolig, lys og brensel og Reiser og transport med 16-17 prosent hver.

Stigning i konsumprisene

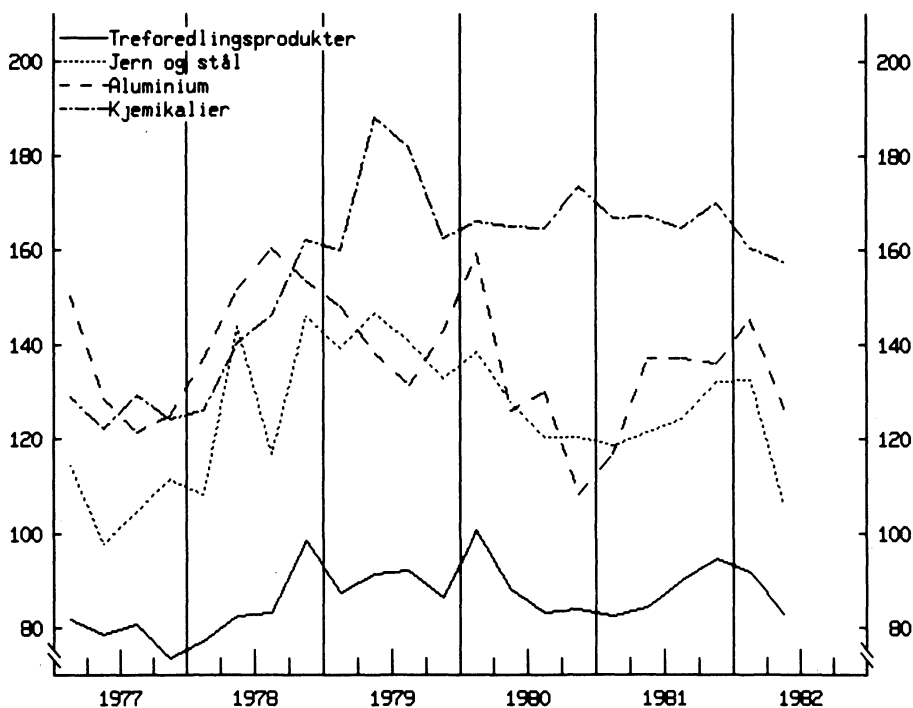
	Vekt (i prosent)	Endring i prosent	
		Juni 1982- juli 1982	Jan.-juli 1981- jan.-juli 1982
Totalindeks	100,0	1,6	11,4
Matvarer	19,8	4,4	14,8
Drikkevarer og tobakk	3,8	0,5	16,8
Klær og skotøy	10,0	-0,2	7,7
Bolig, lys og brensel	16,4	0,6	11,6
Møbler og husholdningsartikler	9,5	0,6	10,3
Helsepleie	2,2	5,7	11,4
Reiser og transport	19,7	1,4	9,3
Fritidssysler og utdanning	11,3	0,2	9,8
Andre varer og tjenester	7,3	1,6	12,9

Prisstigningsimpulsene har hittil i år i første rekke kommet fra den innenlandske kostnadsutviklingen. En gruppering av de varene som inngår i konsumprisindeksen etter leveringssektor vil til en viss grad belyse dette. Mens delindeksen for importerte konsumvarer viste en stigning på 8 prosent fra januar-juli 1981 til januar-juli 1982, økte delindeksen for norskproduserte konsumvarer (utenom jordbruks- og fiskevarer) lite påvirket av verdensmarkedets priser med hele 15 prosent, delindeksene for tjenester med 13-15 prosent, og delindeksen for jordbruksvarer økte også med bortimot 15 prosent.

Både engrosprisindeksen og produsentprisindeksen gikk forholdsvis sterkt opp i juli, etter bare å ha vist små svingninger i de foregående fem månedene; det er mulig at de nye prisstigningsimpulsene - blant annet fra omleggingen av jordbruksprispolitikken og det siste lønnsoppgjøret - ennå ikke har slått helt igjennom i konsumprisutviklingen.

Verdien av den tradisjonelle vareeksporten viste uvanlig høye tall i høstmånedene i fjor, men trolig i stor grad som følge av tilfeldige forhold; den sterke nedgangen omkring årsskiftet (se figur 9.1) var neppe i sin helhet konjunkturbestemt. Men nedgangen fortsatte - om enn i svært moderat tempo - utover i 1982. I tremånedersperioden mai-juli lå verdien av den tradisjonelle vareeksporten uetydelig lavere enn i foregående tremånedersperiode. Også regnet i volum viste den tradisjonelle vareeksporten (se figur 9.2) svikt i første halvår 1982, og også denne nedgangen var trolig i betydelig grad tilfeldig betinget. Ellers kan eksportutviklingen gjennom det siste halvannet år - som nevnt i tidligere konjunkturoversikter - ha sammenheng med at de utenlandske importørene av konjunkturfølsomme norske stabelvarer i 1981 trodde at et konjunkturomslag var forholdsvis nært forestående og dekket seg med moderate lagerkjøp. Men da konjunkturomslaget stadig lot vente på seg opphørte lagerkjøpene, og norsk eksport mistet denne stimulansen. Det er også mulig at tap av norske markedsandeler kan ha bidratt til nedgangen i eksportverdien i de to siste kvartalene. Samlet vareimport i de landene som er våre viktigste handelspartnere - Sverige, Storbritannia og Vest-Tyskland sett under ett - viste ingen volumnedgang utover vinteren og våren 1982. Men det er mulig at konjunkturfølsomme norske eksportvarer har vært sterkere rammet av lavkonjunktoren enn samlet import til disse landene. Figuren nedenfor kan tyde på at dette er tilfelle.

Eksport av utvalgte konjunkturfølsomme varer.
Sesongkorrigert volumindeks. 1970=100.

På denne bakgrunn virker eksportutsiktene i tiden fremover svært usikre. Etter OECD's juli-prognoser skulle bunnpunktet nå være passert og en moderat oppgang innledet. Utviklingen av norsk eksport ser likevel ikke ut til å gjenspeile noen internasjonal oppgang, enda erfaringene viser at volumet av norsk vareeksport vanligvis når konjunkturvendepunktene før utenlandsk industriproduksjon. Men det er en mulighet at tap av norske markedsandeler kan ha forstyrret det vanlige konjunkturmønsteret; i så fall kan et lite markert bunnpunkt i Vest-Europa ha vært passert uten at dette har kunnet spores i norsk eksport. Passering av et eventuelt bunnpunkt ute vil først mange måneder senere kunne avleses statistisk av de sesongkorrigerede kurvene for de viktigste utenlandske konjunkturindikatorerne.

Verdien av samlet norsk vareeksport var i første halvår 3,2 milliarder kroner, eller 6 prosent, større enn i samme periode i fjor (se tabellen nedenfor). Oppgangen skyldtes i første rekke en sterk økning i eksporten av naturgass (3,0 milliarder kroner), men også den tradisjonelle vareeksporten bidrog (med 1,1 milliarder kroner) til oppgangen i samlet vareeksport. Verdien av råoljeeksporten gikk derimot betydelig ned, med hele 1,6 milliarder kroner. Verdinedgangen for råolje hang i første rekke sammen med prisutviklingen, men også regnet i volum gikk oljeeksporten noe ned. Olje og gass utgjorde i første halvår henholdsvis 27 prosent og 20 prosent av samlet eksport regnet i verdi, mot henholdsvis 31 prosent og 16 prosent i første halvår i fjor.

Verdien av vareeksporten i 1. halvår

	1981 Milliarder kroner	1982 Milliarder kroner	Endring	
			Milliarder kroner	Prosent
Tradisjonell vareeksport ¹⁾	24,8	25,9	+1,1	+4
Eksport av råolje	16,3	14,7	-1,6	-10
Eksport av naturgass	8,2	11,2	+3,0	+36
Eksport av oljeplattformer mv.	0,8	0,8	+0,1	+7
Eksport av skip	2,0	2,7	+0,7	+33
Vareeksport i alt	52,1	55,3	+3,2	+6

1) Vareeksport utenom eksport av skip, oljeplattformer mv., råolje og naturgass.

Mer detaljerte oppgaver for første halvår i år viser at eksportverdien var lavere enn i første halvår i fjor blant annet for ikke-jernholdige metaller sett under ett (nesten 8 prosent). Det var i første rekke en svært sterk volumnedgang i eksporten av nikkell (med hele 27 prosent) som slo ut her. Verdien av aluminiumseksporten gikk bare svakt ned (med 1,5 prosent), som følge av prisfall; regnet i volum økte eksporten av aluminium (vel 6 prosent). - Eksportverdien for gruppen jern og stål og ferrolegeringer gikk derimot noe opp - med nær 8 prosent - enda eksportvolumet ble svakt redusert. Også for treforedlingsprodukter lå eksportverdien noe høyere i første halvår i år enn i første halvår i fjor; for gruppen av papirmasse mv. steg eksportverdien med hele 29 prosent, hovedsakelig som følge av prisstigning. Gruppen papir, papp mv. viste en verdistigning på 8 prosent, som følge av svak oppgang både i priser og volum.

For de sju første månedene av 1982 foreligger det foreløpige tall bare for vareeksporten utenom skip. Samlet vareeksport regnet uten skip lå da vel 4 prosent høyere enn i samme periode året før. Verdien av den tradisjonelle vareeksporten steg med vel 3 prosent og eksporten av naturgass med hele 31 prosent, mens råoljeeksporten gikk ned med 9 prosent regnet i verdi.

Verdien av v a r e i m p o r t e n (regnet uten skip og oljeplattformer - se figur 9.1) har hittil i år vist svært sterke svingninger. Vareimporten gikk forholdsvis sterkt ned utover våren, i første rekke som følge av lavere import av råolje; norske raffinerier har gått over til å nytte mer norskprodusert råolje levert direkte fra Statfjord-feltet i stedet for importert olje. Regnet uten import av råolje (og skip og oljeplattformer) var importverdien stort sett i forholdsvis jamm, men moderat

oppgang gjennom 1981 og vinteren og våren 1982. En uvanlig sterk oppgang fra mai til juni henger derimot ikke sammen med svinginger i oljeimporten, men med svært sterk importøkning for de fleste varegruppene. Særlig sterk var stigningen for metaller, korn og kornvarer, maskiner og biler. Trolig har den sterke importøkningen i juni i første rekke tilfeldige årsaker; det er blant annet mulig at ettervirkninger av transportstreiken kan ha spilt inn. Ellers falt mye av importøkningen på varegrupper det importtallene tradisjonelt har vist sterke tilfeldige variasjoner. Fra juni til juli var det bare liten endring i det sesongkorrigerede verditallet for vareimporten.

Volumoppgaver for vareimporten foreligger nå for 2. kvartal. Som figur 9.2 viser har den sesongkorrigerede indeksen for importvolumet stort sett vært i oppgang i det siste året; fra 2. kvartal 1981 til 2. kvartal 1982 steg indeksen for importvolumet (regnet uten skip og oljeplattformer) med 8 prosent. Men dette tallet er betydelig påvirket av den uvanlig høye importen i mai i år.

Sammenliknet med samme periode året før økte verdien av samlet vareimport i første halvår med 6,4 milliarder kroner, eller 15 prosent (se tabellen nedenfor). Vareimporten uten skip, oljeplattformer og råolje økte i verdi med 4,4 milliarder kroner (12 prosent), mens importen av råolje gikk ned med 0,9 milliarder kroner. Økt import av skip og oljeplattformer bidro med henholdsvis 2,1 og 0,8 milliarder kroner til oppgangen i samlet vareimport fra første halvår i fjor til første halvår i år.

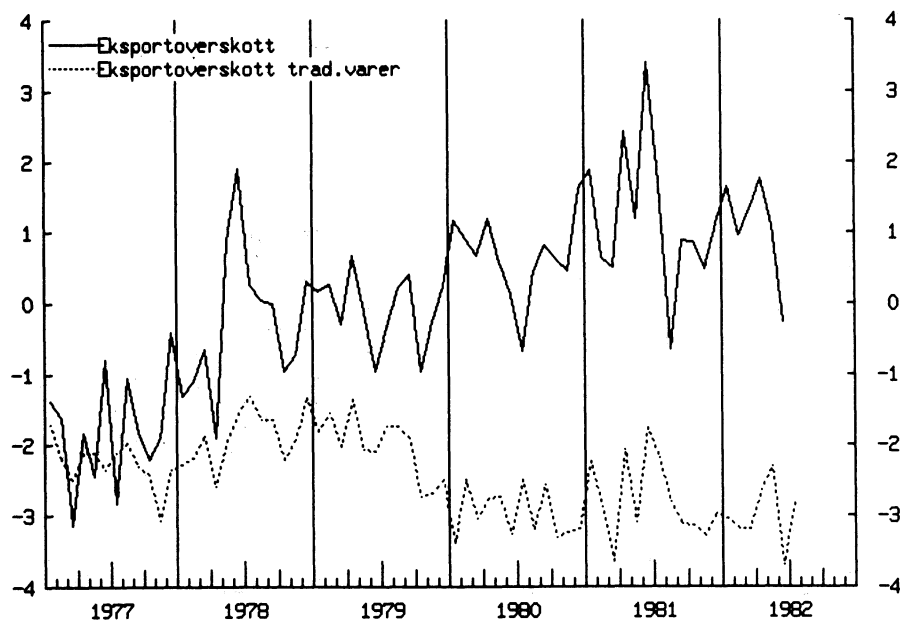
Verdien av vareimporten i 1. halvår

	1981 Milliarder kroner	1982 Milliarder kroner	Endring	
			Milliarder kroner	Prosent
Tradisjonell vareimport (uten skip, oljeplattformer og råolje)	37,8	42,2	+4,4	+12
Import av råolje	2,7	1,7	-0,9	-34
Import av oljeplattformer mv.	0,5	1,3	+0,8	+162
Import av skip	1,1	3,2	+2,1	+194
Vareimport i alt	42,6	48,4	+6,4	+15

Regnet i volum lå vareimporten uten skip og oljeplattformer 5,9 prosent høyere i første halvår i år enn i første halvår i fjor. Ser en også bort fra råoljeimporten var økningen 6,5 prosent.

I n n f ø r s e l s o v e r s k o t t e t for den tradisjonelle varehandelen (vareimport uten skip og oljeplattformer mv., minus vareeksport uten skip, oljeplattformer, råolje og naturgass) har - som det framgår av figuren på neste side - holdt seg forholdsvis stabil gjennom 1980, 1981 og januar-juli 1982, når en ser bort fra tilfeldige utslag og sesongvariasjoner. Balansen på den samlede varehandelen (se figuren) har derimot - som en kunne vente - vist svært sterke svingninger. Sett over et forholdsvis langt tidsrom er den sterkt preget av langtidsutviklingen i eksporten av olje og gass; balansen for den samlede varehandelen var i sterk bedring gjennom 1977 og 1978, men endret seg lite gjennom 1979. I 1980 viste den igjen bedring. Senere har kurven stort sett flatet ut.

Utenrikshandel. Milliarder kroner.

Det samlede driftsregnskapet overfor utlandet viste betydelig forverring fra første halvår i fjor til første halvår i år; driftsoverskuddet gikk ned fra 9,3 milliarder kroner til 3,4 milliarder kroner. Til den samlede nedgangen i driftsoverskuddet på i alt 5,9 milliarder kroner bidrog en forverring i handelsbalansen for skip og oljeplattformer med 2,1 milliarder (fra et overskudd på vel 1,2 milliarder til et underskudd på vel 0,8 milliarder), en økning i importoverskuddet for andre varer med 2,3 milliarder (vareimporten steg med 3,6 milliarder, mens vareeksporten bare økte med 1,3 milliarder), en nedgang i overskottet på tjenestebalansen med 1,6 milliarder (nedgang i nettofrakter, nedgang i overskudd for tjenester i forbindelse med oljevirkosomheten og økning i underskudd for andre tjenester bidrog med om lag 1/2 milliard kroner hver) og en økning i underskuddet på rente- og stønadsbalansen på 1,3 milliarder kroner (fra 6,9 milliarder til 8,2 milliarder). I motsatt retning virket en oppgang på 1,4 milliarder kroner i eksporten av råolje og naturgass.

TABELLVEDLEGG FOR NORGE

Tabell 1. Industriproduksjon. Endring i sesongkorrigert indeks fra foregående tremånedersperiode. Prosent

	1981/82			
	Aug.-okt	Nov.-jan.	Febr.-april	Mai-juli
Bergverksdrift ¹⁾ , industri og kraftforsyning	-0,1	0,0	-0,5	-1,4
Bergverksdrift ¹⁾	-3,2	0,6	4,6	-1,6
Industri	0,3	-1,6	0,5	-1,4
Kraftforsyning	2,9	6,7	-5,9	-3,9
Produksjon ²⁾ etter anvendelse:				
Eksport	-0,1	-3,5	1,5	-1,0
Konsum	0,1	0,8	-0,3	-1,6
Investering	1,6	-0,7	-1,6	-1,3
Vareinnsats i bygg og anlegg	-3,0	0,9	3,4	-3,3
Vareinnsats ellers	1,1	1,0	-2,2	-1,2

1) Utenom utvinning av olje og naturgass.

2) Bergverksdrift (utenom utvinning av råolje og naturgass), industri og kraftforsyning i alt.

Tabell 2. Industriproduksjon. Endring i ukorrigert indeks fra samme periode året før. Prosent

	Febr.-april	Mai-juli
Industri i alt	-0,9	-2,4
Næringsmidler, drikkevarer og tobakk	-2,2	-2,1
Tekstilvarer, bekledningsvarer, lær og lærvarer	-11,1	-12,5
Trevarer	-2,0	-3,5
Treforedling	2,6	-2,4
Grafisk produksjon og forlagsvirksomhet	0,8	0,8
Kjemiske produkter, mineralolje-, kull-, gummi- og plastprodukter	-0,6	-1,2
Mineralske produkter	0,0	-5,8
Jern, stål og ferrolegeringer	-1,4	-2,3
Ikke-jernholdige metaller	0,0	-2,9
Metallvarer	-2,7	-2,4
Maskiner	0,1	3,1
Elektriske apparater og materiell	4,1	-1,2
Transportmidler	-0,3	-4,6
Tekniske og vitenskapelige instrumenter, foto- og optiske artikler	-1,7	-3,4
Industriproduksjon ellers	2,0	-0,8

Tabell 3. Registrert arbeidsløshet. 1 000 personer

	1981					1982				
	Mars	April	Mai	Juni	Juli	Mars	April	Mai	Juni	Juli
I alt	30,1	28,4	23,1	22,6	24,9	36,5	37,8	31,2	31,5	34,0
Herav industri, bygge- og anleggsvirksomhet	13,1	12,5	9,4	8,2	8,2	15,4	16,5	12,5	12,0	..

Tabell 4. Arbeidsmarkedet. Endring i sesongkorrigerte tall fra foregående tremånedersperiode. Prosent

	1981/82			
	Aug.-okt.	Nov.-jan.	Febr.-april	Mai-juli
Arbeidsløshet	2,1	7,7	10,1	7,6
Ledige plasser	3,6	-6,6	-1,3	-30,3

Tabell 5. Detaljomsetning

	1981/82			
	Juli-sept.	Okt.-des.	Jan.-mars	April-juni
<u>Omsetningsvolum i alt, sesongkorrigerte tall</u>				
Prosentvis endring fra forrige tremånedersperiode ..	-0,3	1,8	-0,2	-0,2
<u>Omsetningsverdi, ukorrigerte tall</u>				
Prosentvis endring fra samme tremånedersperiode ett år tidligere				
I alt	15,2	14,4	13,8	11,0
Av dette:				
Nærings- og nytelsesmidler	15,4	13,6	13,6	12,5
Møbler og innbo	13,4	15,1	12,9	15,6
Bekledning og tekstilvarer	7,0	12,4	9,9	9,2
Motorkjøretøyer og bensin	20,8	16,7	17,6	8,8

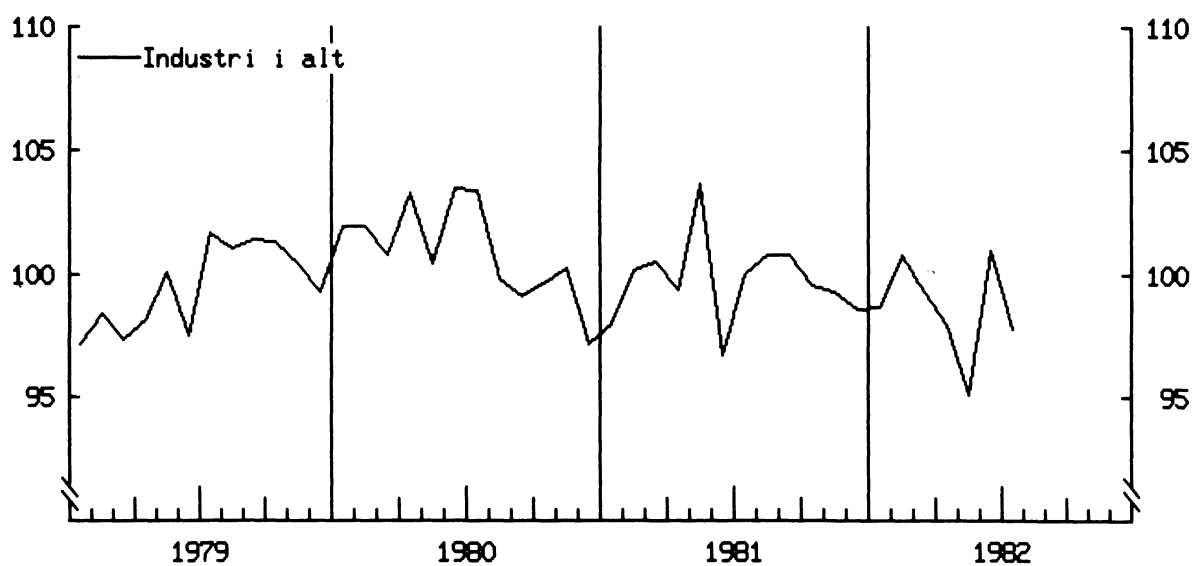
Tabell 6. Utenrikshandel¹⁾

	1981/82			
	Aug.-okt.	Nov.-jan.	Febr.-april	Mai-juli
<u>Eksportverdi</u>				
Sesongkorrigerte tall:				
Prosentvis endring fra forrige tremånedersperiode	4,5	2,4	-4,9	-0,1
Ukorrigerte tall:				
Prosentvis endring fra samme tremånedersperiode ett år tidligere	17,4	13,8	7,1	0,3
<u>Importverdi</u>				
Sesongkorrigerte tall:				
Prosentvis endring fra forrige tremånedersperiode	10,8	0,9	-2,9	1,1
Ukorrigerte tall:				
Prosentvis endring fra samme tremånedersperiode ett år tidligere	9,4	10,8	6,3	8,9

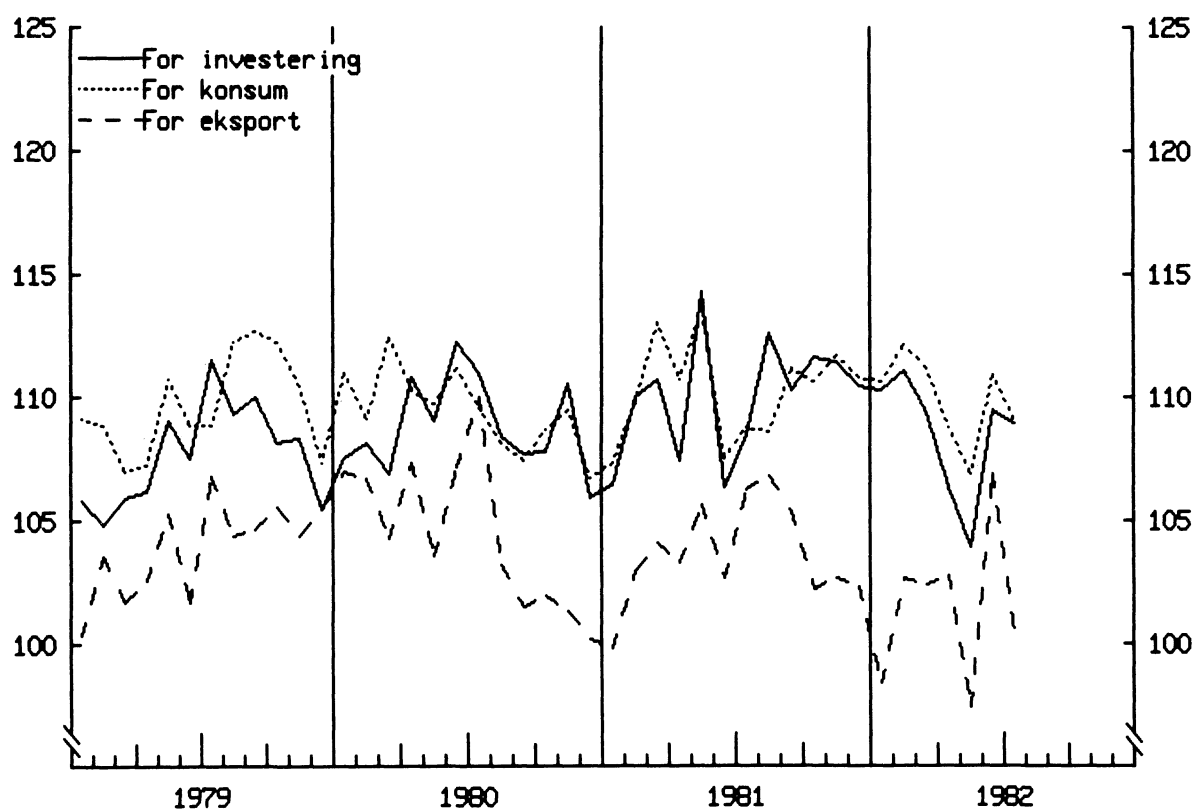
1) For eksporten regnet uten skip, oljeplattformer mv., råolje og gass, for importen uten skip og oljeplattformer mv.

DIAGRAMMEDLEGG FOR NORGE

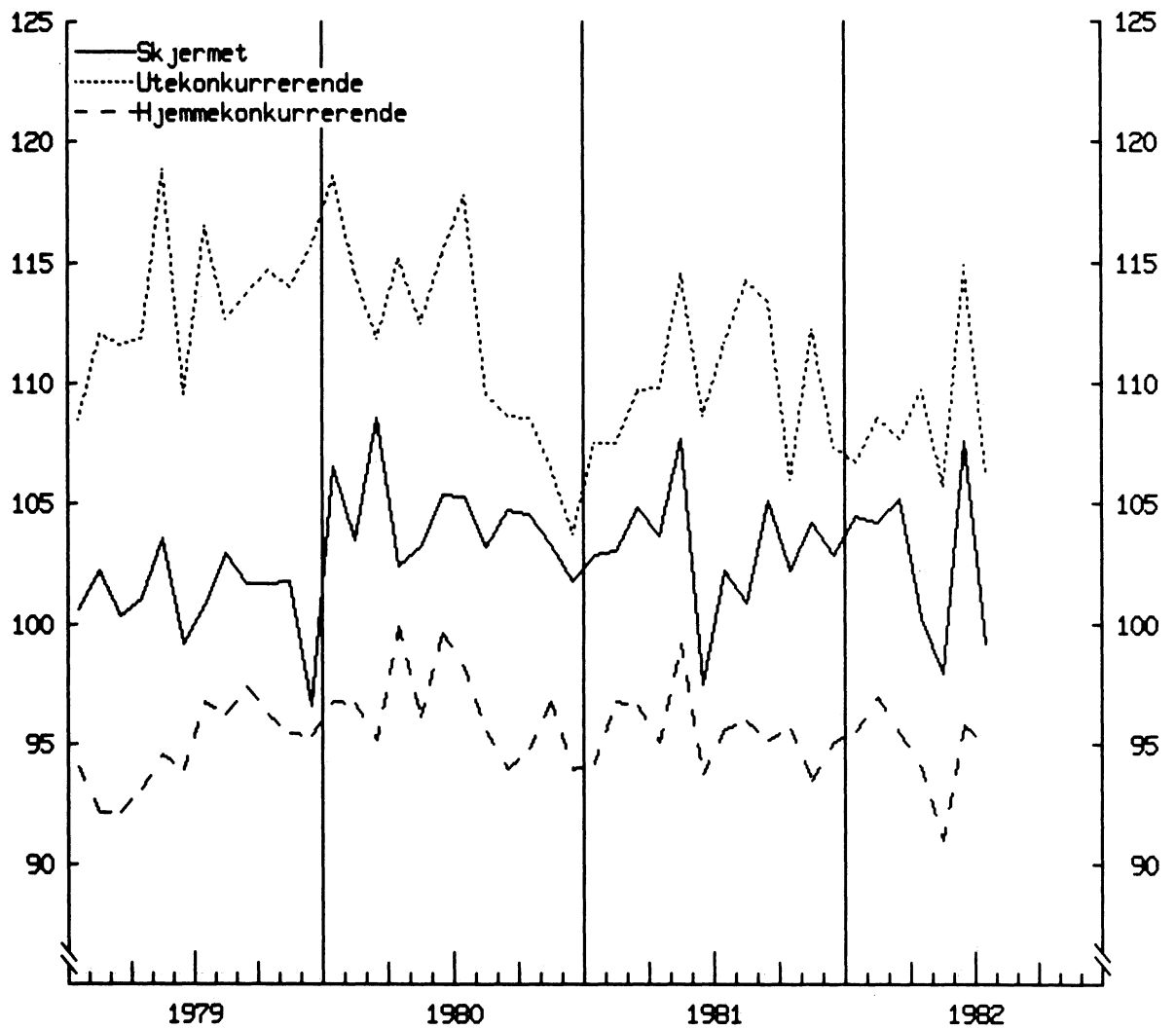
Figur 1.1. PRODUKSJONSINDEKS
Sesongkorrigert. 1975 = 100.

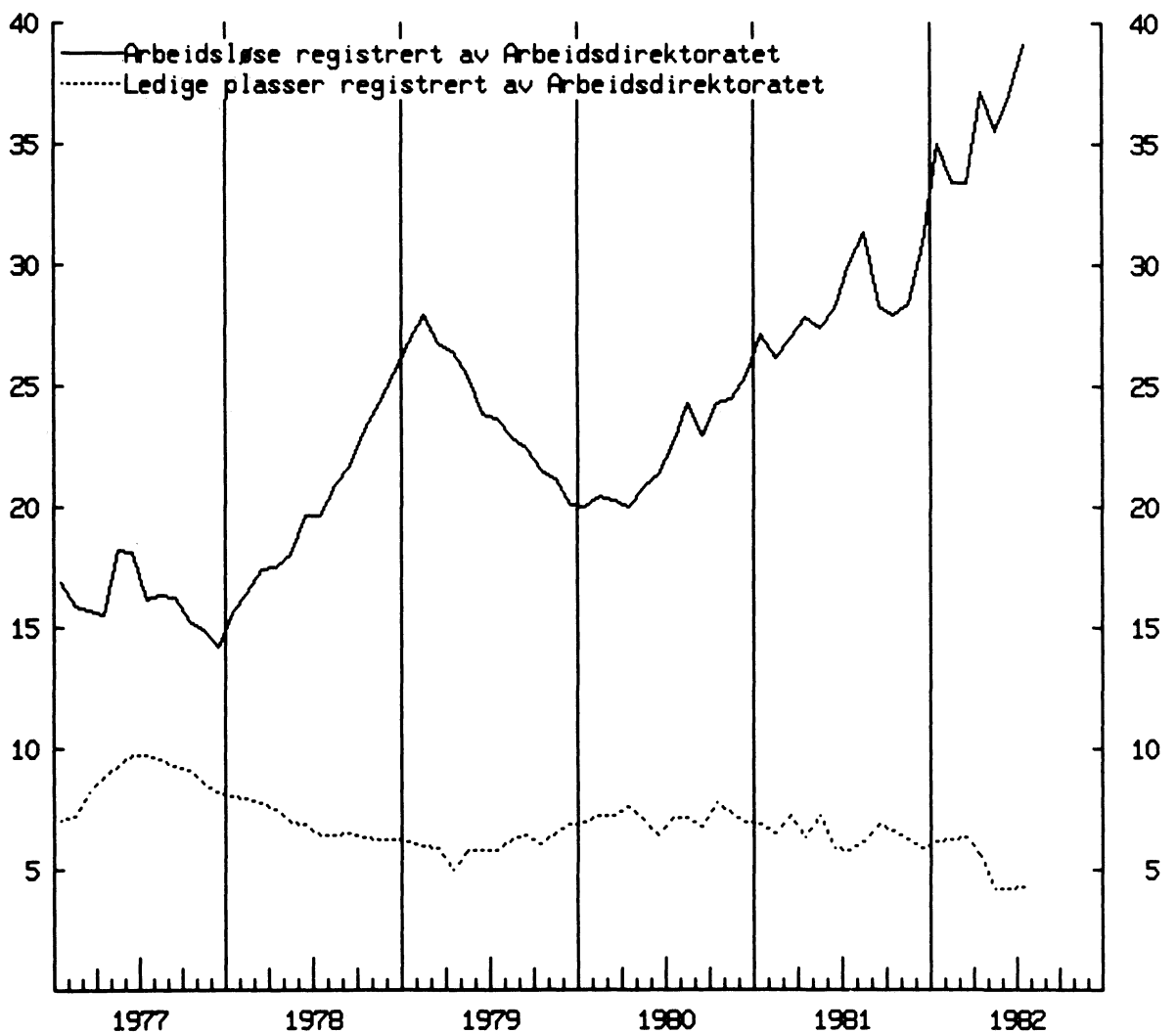
Figur 1.2. PRODUKSJONSINDEKS ETTER ANVENDELSE
Bergverksdrift industri og kraftforsyning uten oljeutvinning.
Sesongkorrigert. 1975 = 100.

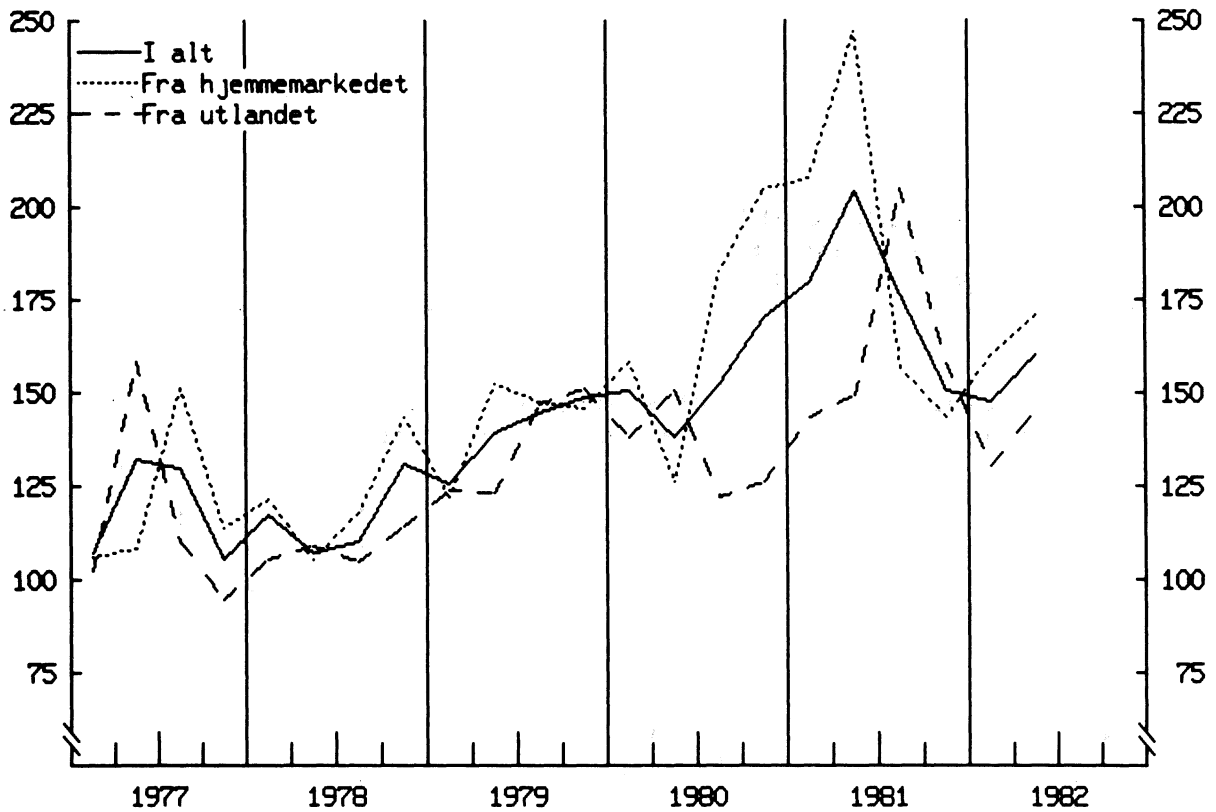
Figur 1.3. PRODUKSJONSINDEKS ETTER KONKURRANSETYPE
Bergverksdrift industri og kraftforsyning uten oljeutvinning.
Sesongkorrigert. 1975 = 100.

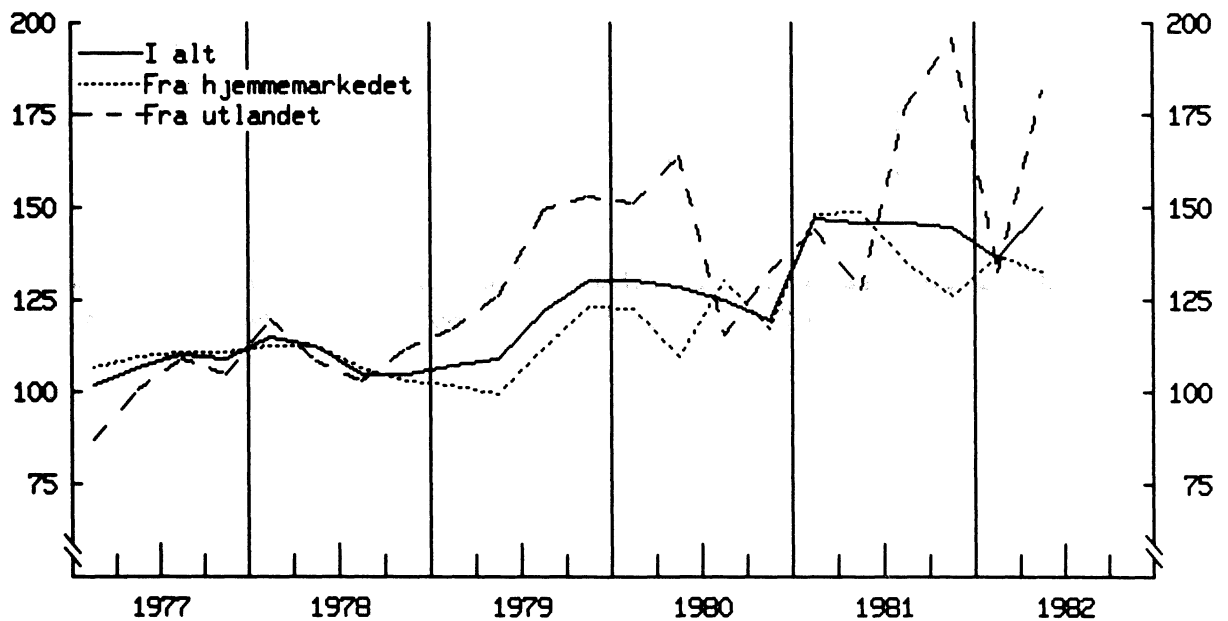
Figur 2.1. ARBEIDSMARKEDET
Registrerte arbeidsløse og ledige plasser.
Sesongkorrigerte tall i tusen.

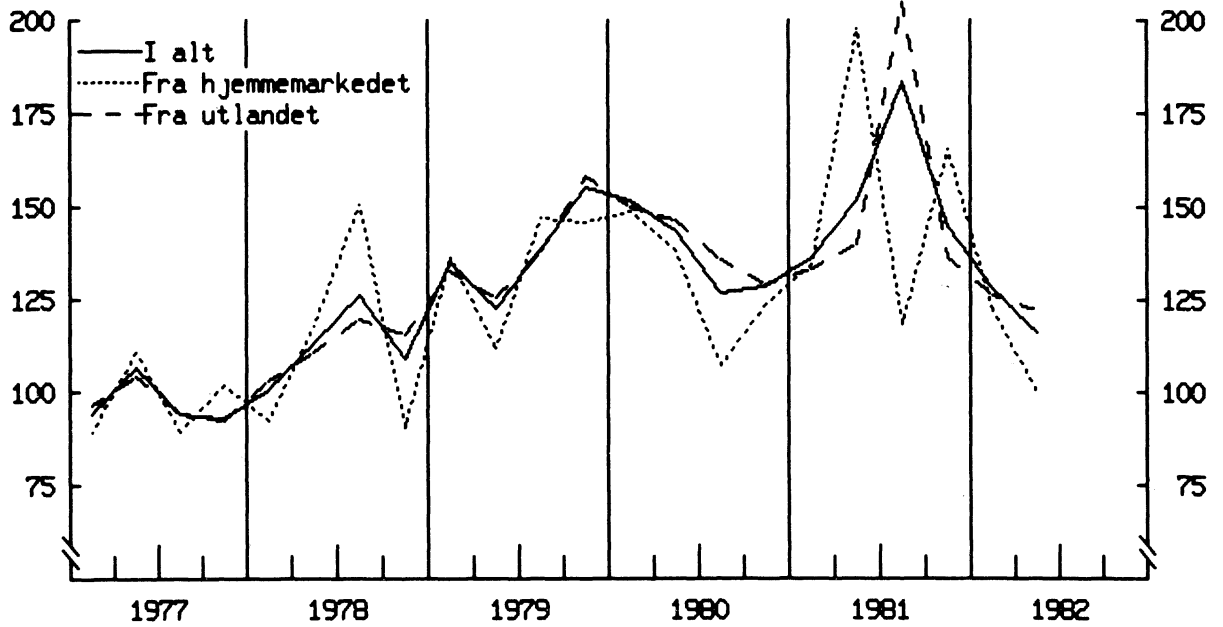
Figur 3.1. ORDRETILGANG
Metaller og verkstedprodukter.
Sesongkorrigert verdiindeks. 1976 = 100.

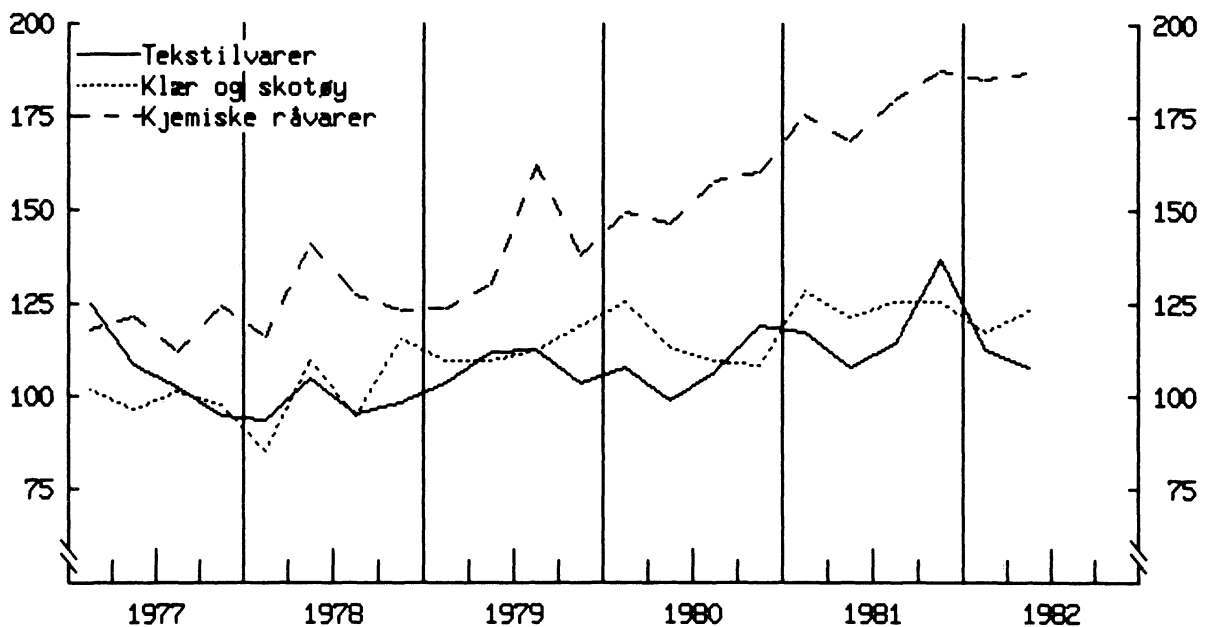
Figur 3.2. ORDRETILGANG
Verkstedprodukter uten transportmidler og oljeplattformer m.v.
Sesongkorrigert verdiindeks. 1976 = 100.

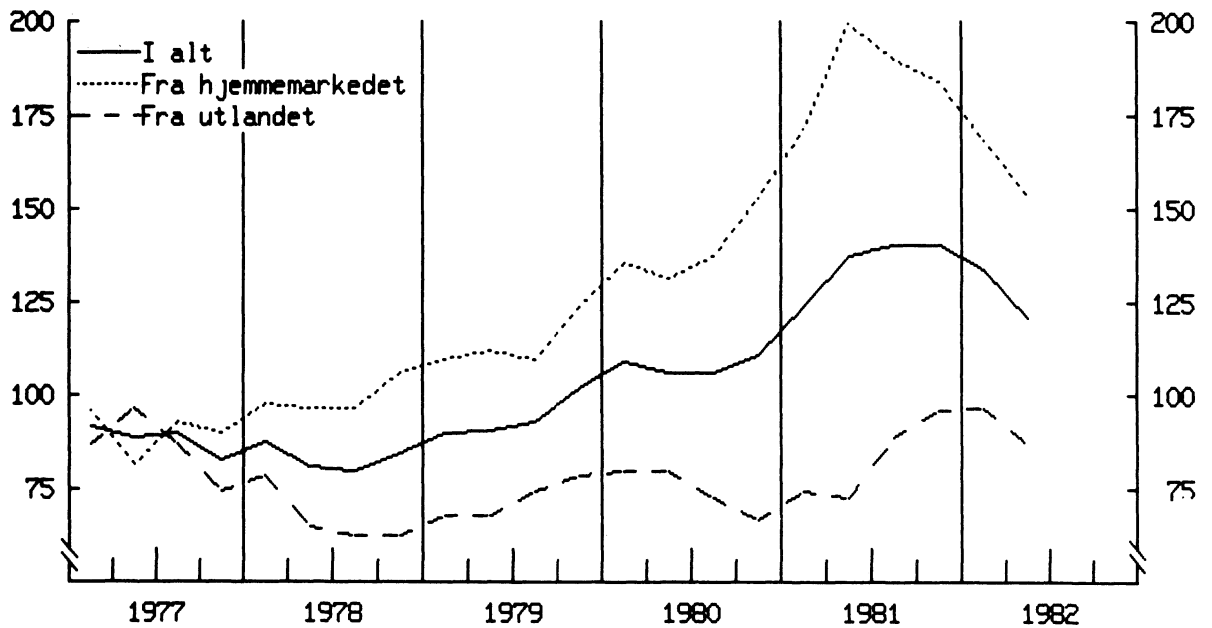
Figur 3.3. ORDRETILGANG
Metaller.
Sesongkorrigert verdiindeks. 1976 = 100.

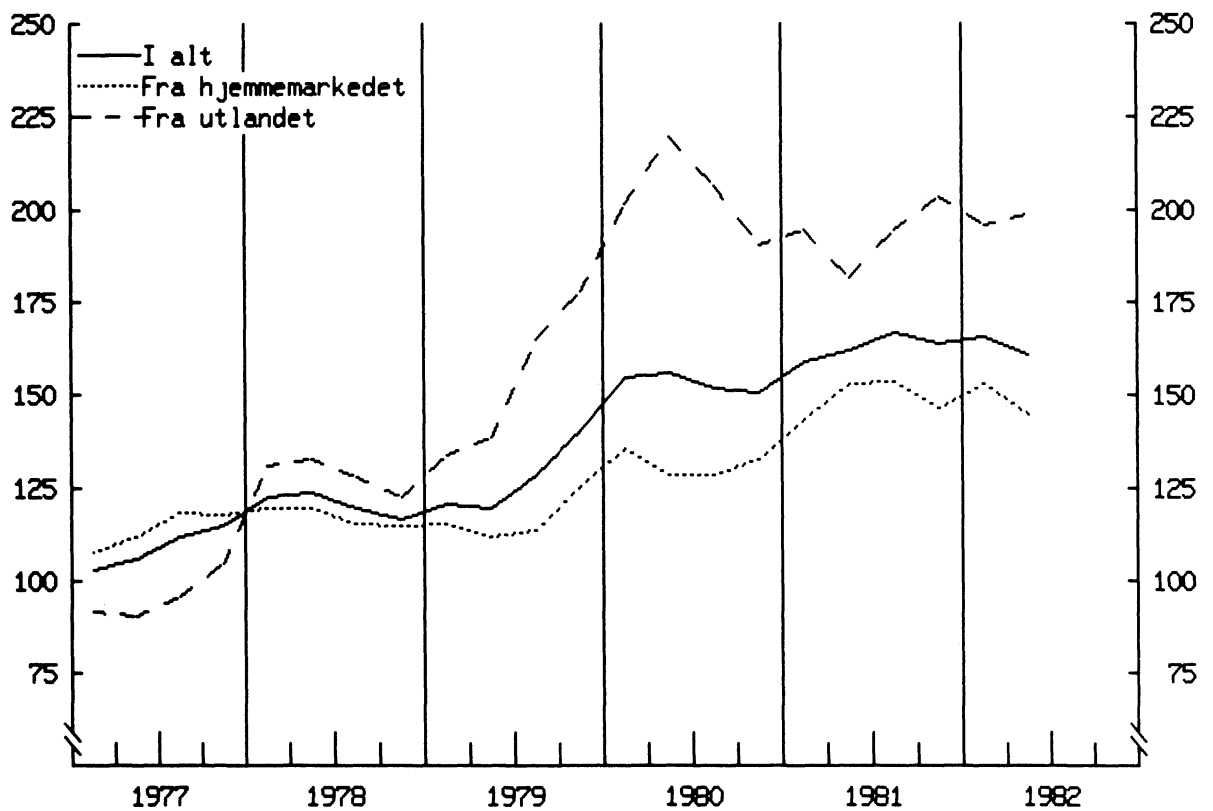
Figur 3.4. ORDRETILGANG
Tekstilvarer klær og skotøy og kjemiske råvarer.
Sesongkorrigert verdiindeks. 1976 = 100.

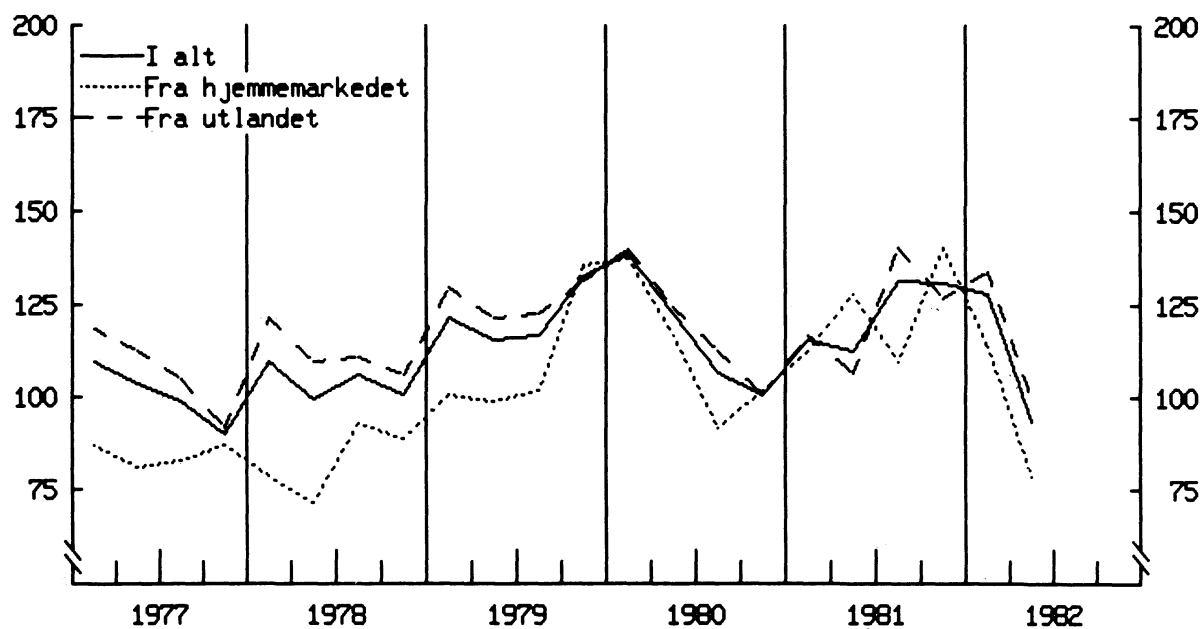
Figur 3.5. ORDRERESERVE
Metaller og verkstedprodukter
Ukorrigert verdiindeks. 1976 = 100.

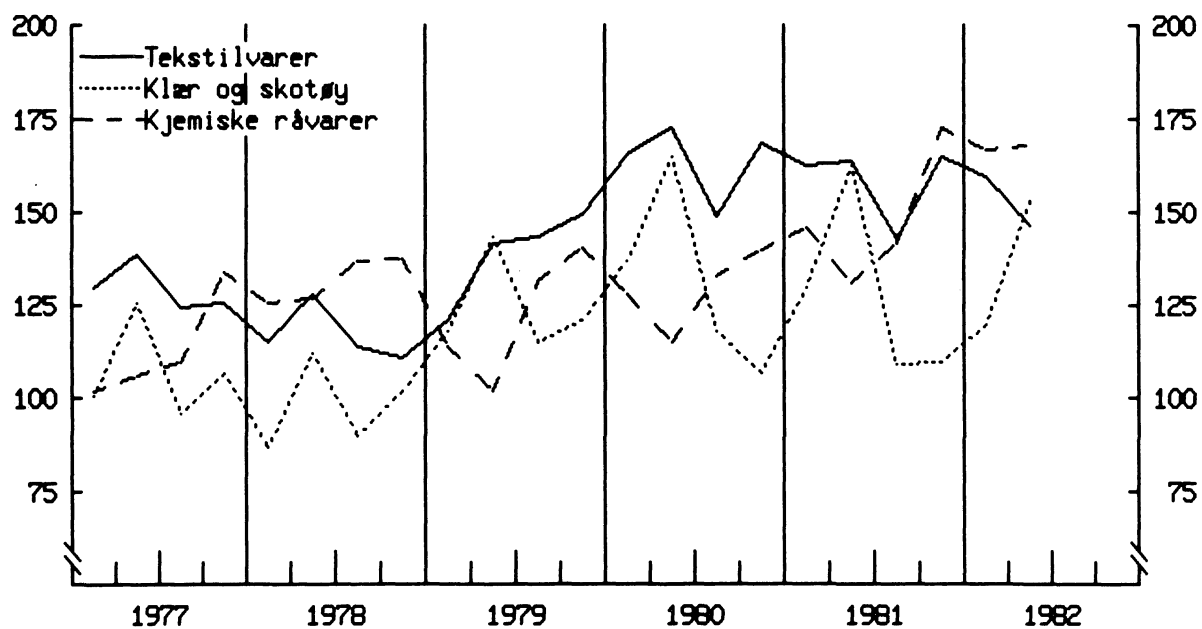
Figur 3.6. ORDRERESERVE
Verkstedprodukter uten transportmidler og oljeplattformer m.v.
Ukorrigert verdiindeks. 1976 = 100.

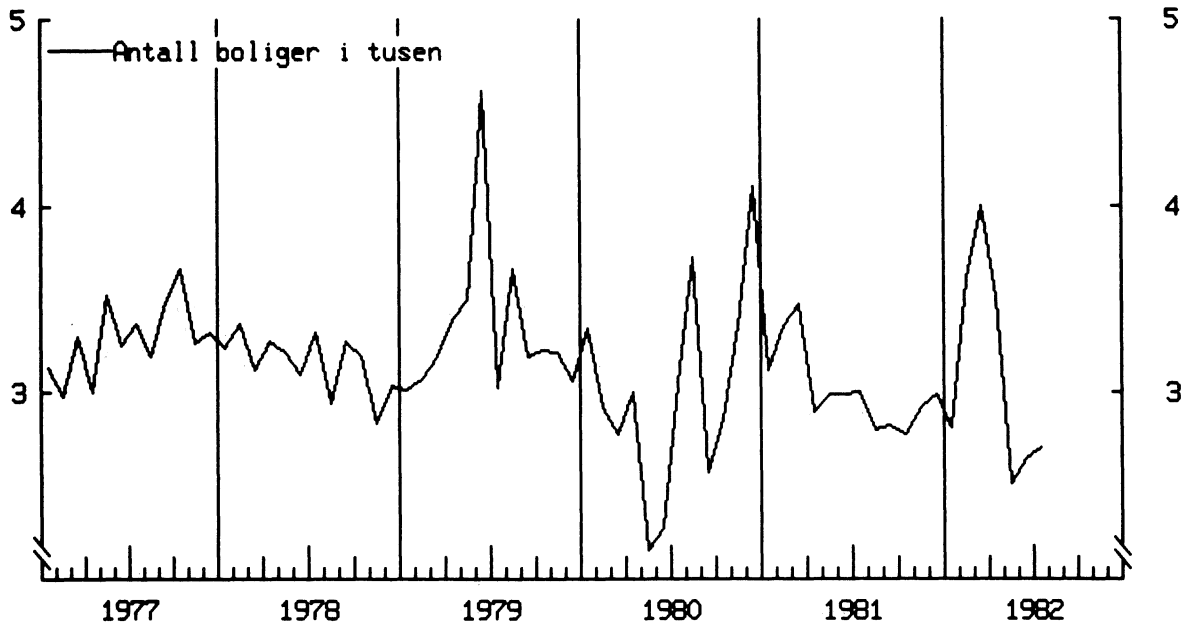
Figur 3.7. ORDRERESERVE
Metaller
Ukorrigert verdiindeks. 1976 = 100.

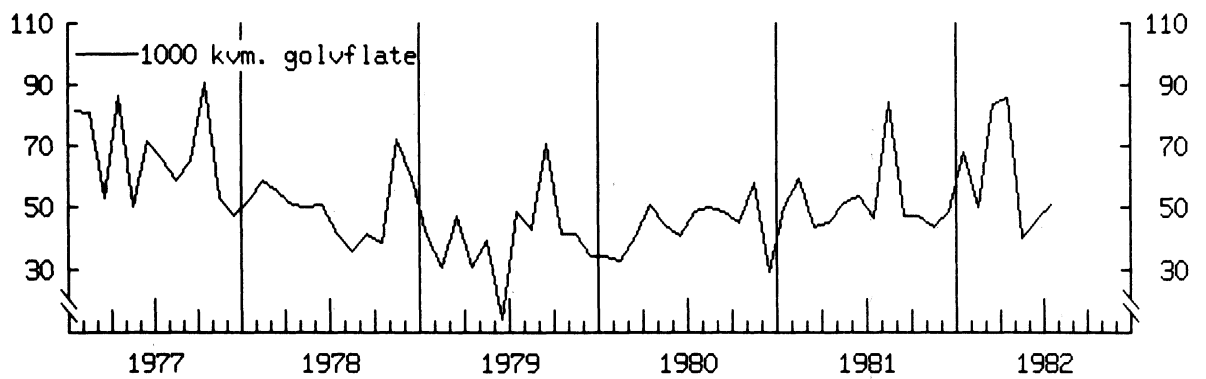
Figur 3.8. ORDRERESERVER
Tekstilvarer klær og skotøy og kjemiske råvarer
Ukorrigert verdiindeks. 1976=100.

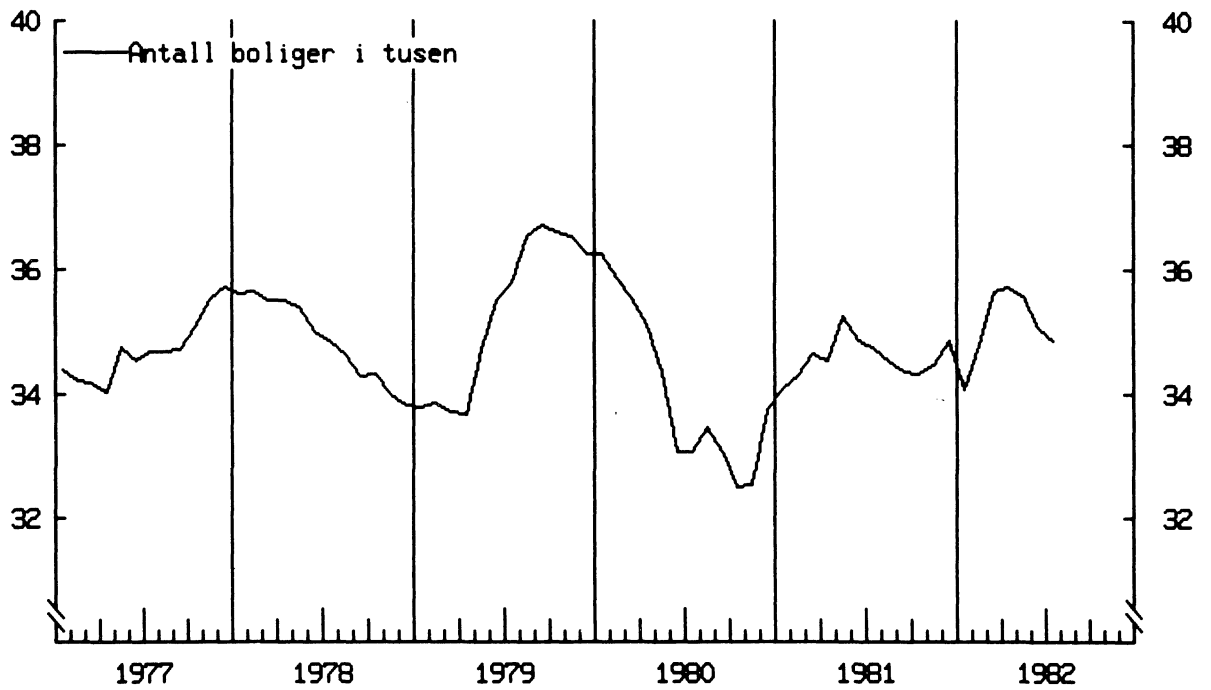
Figur 4.1. BYGG
Boliger satt igang. Sesongkorrigert.

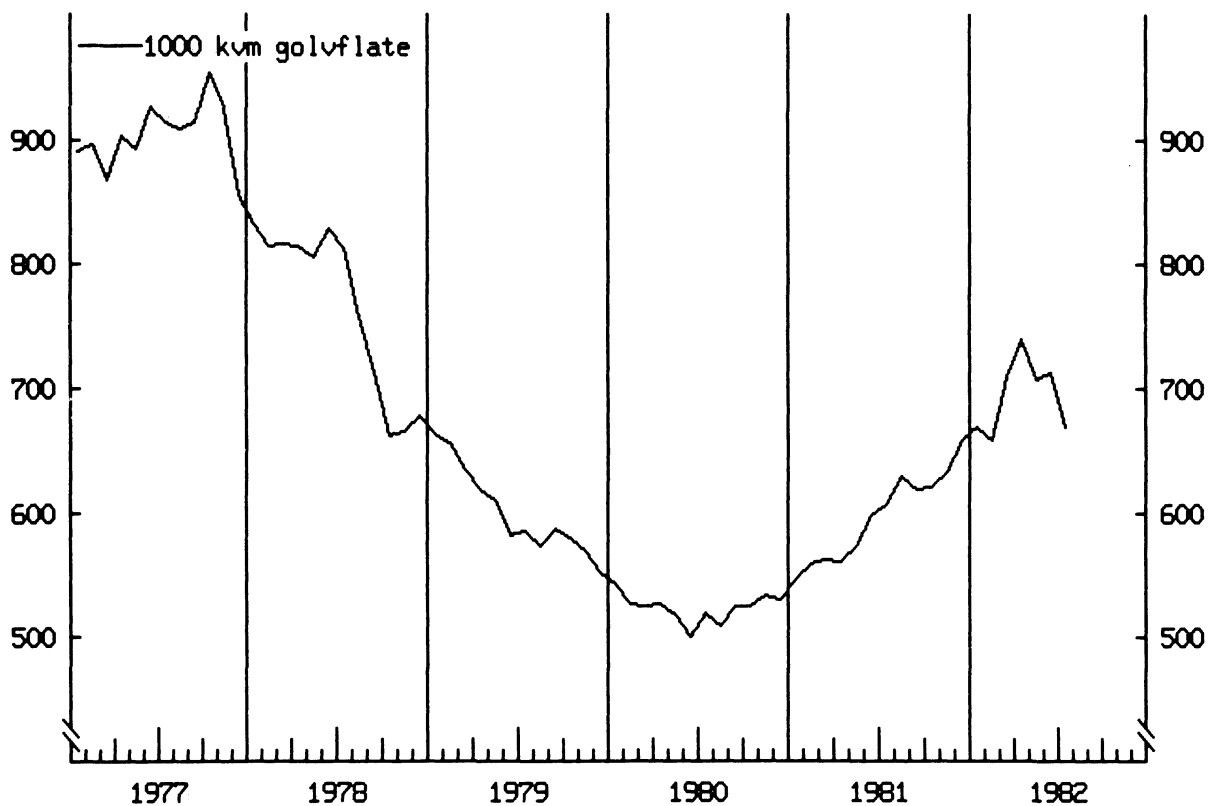
Figur 4.2. BYGG
Industri og bergverksbygg satt igang. Sesongkorrigert.

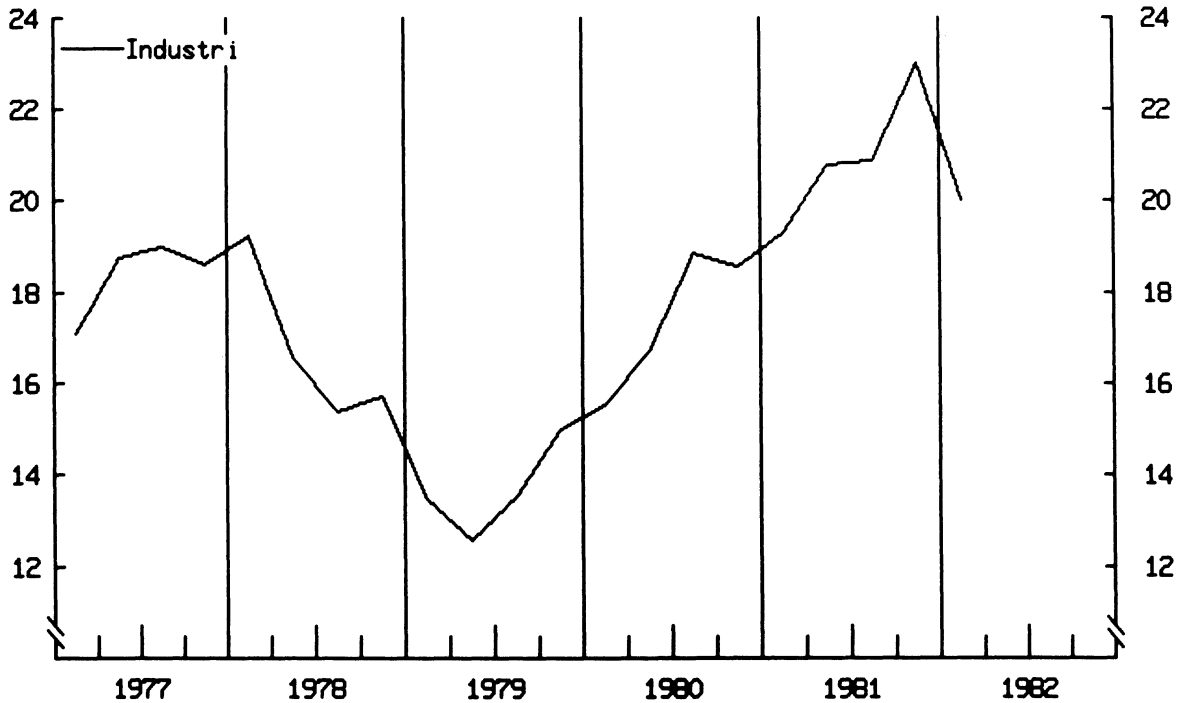
Figur 4.3. BYGG
Boliger under arbeid. Sesongkorrigert.

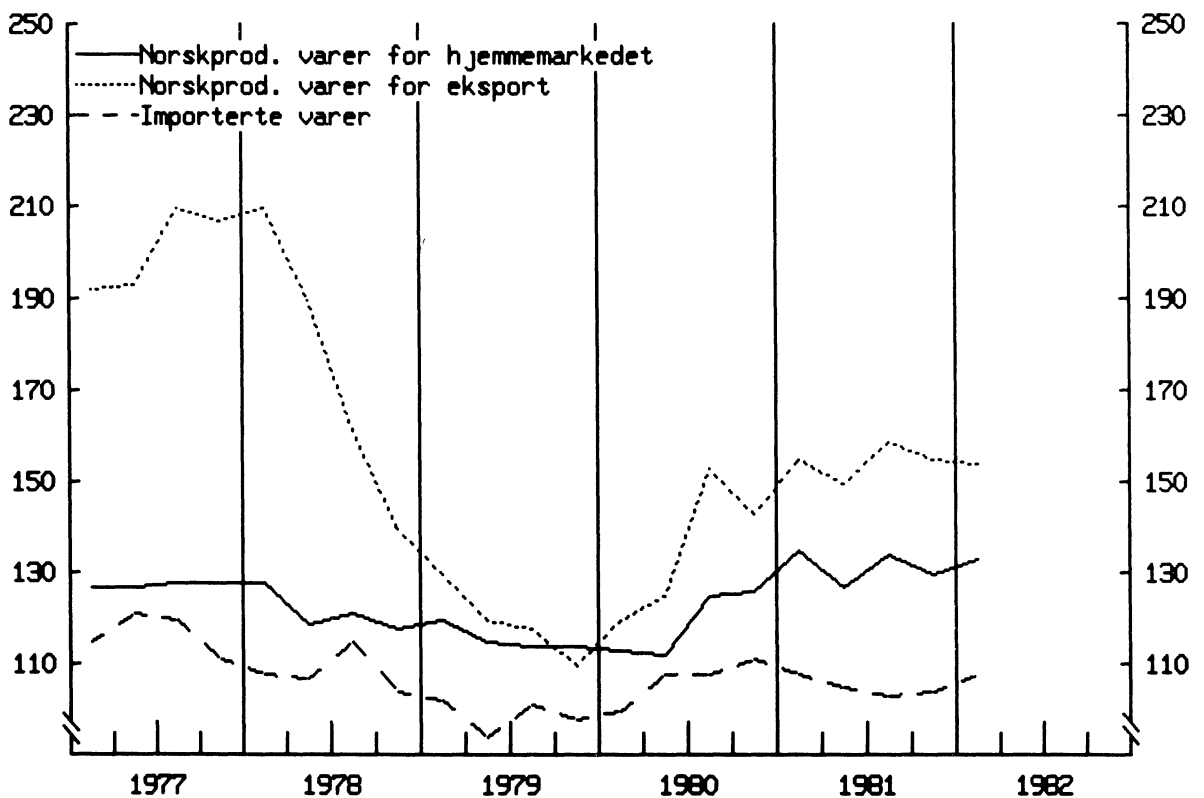
Figur 4.4. BYGG
Industri og bergverksbygg under arbeid. Sesongkorrigert.

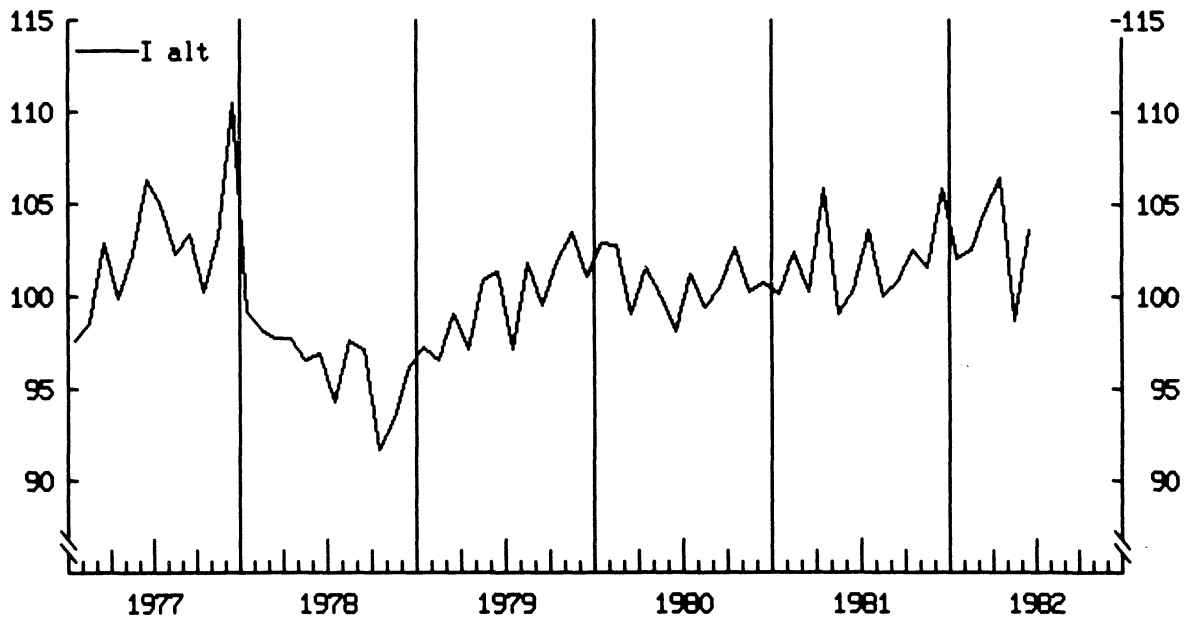
Figur 5.1. UTFØRTE INVESTERINGER
Sesongkorrigerede verditall. 100 millioner kr.

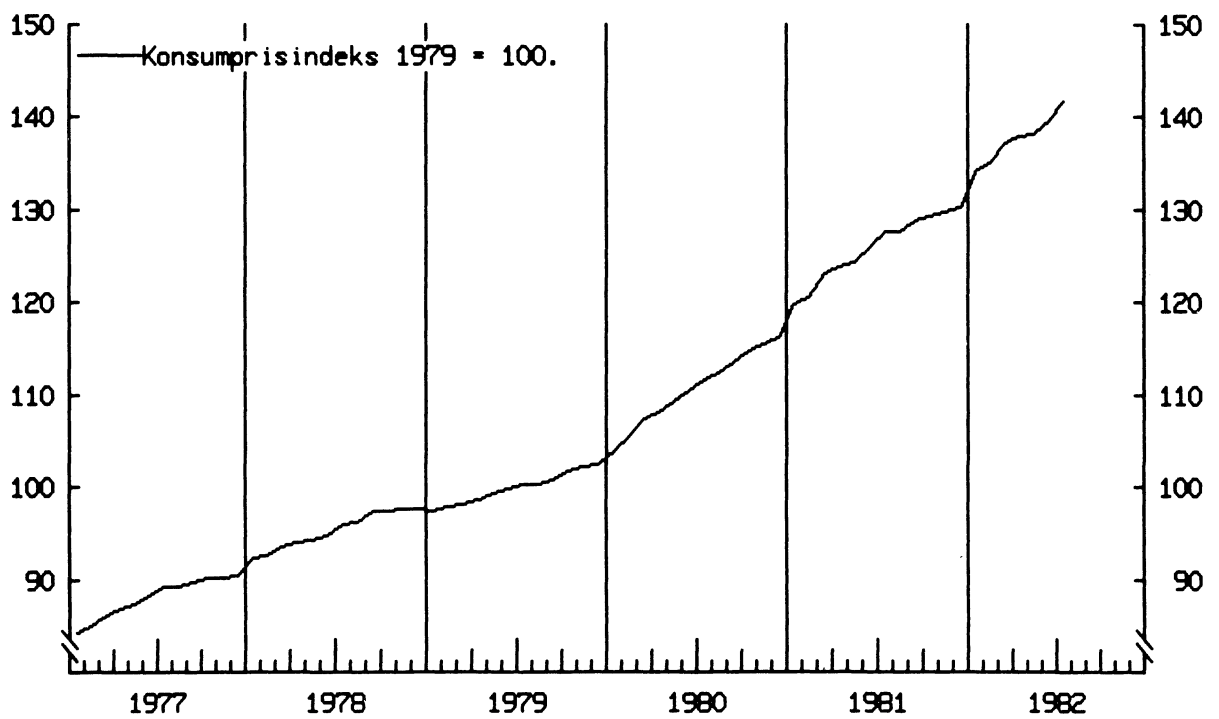
Figur 6.1. LAGER
Industri og engroshandel.
Ukorrigert volumindeks. 1970 = 100.

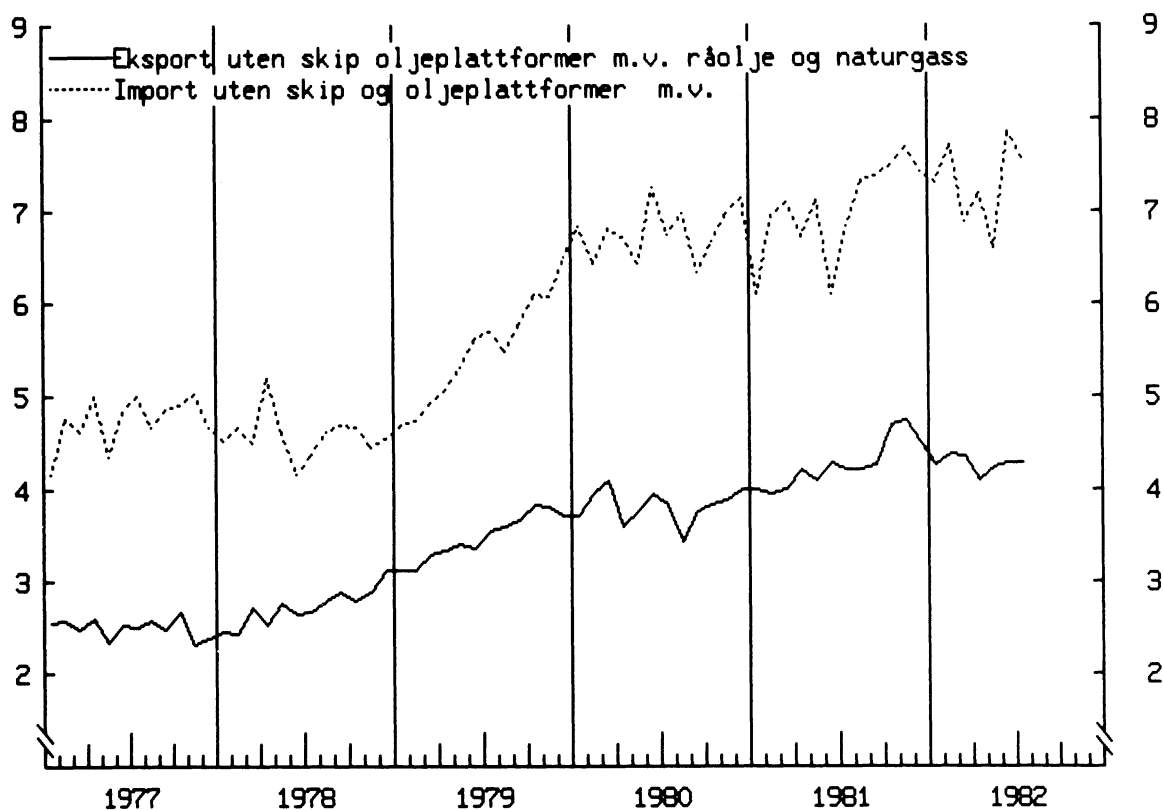
Figur 7.1. DETALJOMSETNING
Sesongkorrigert volumindeks. 1979=100.

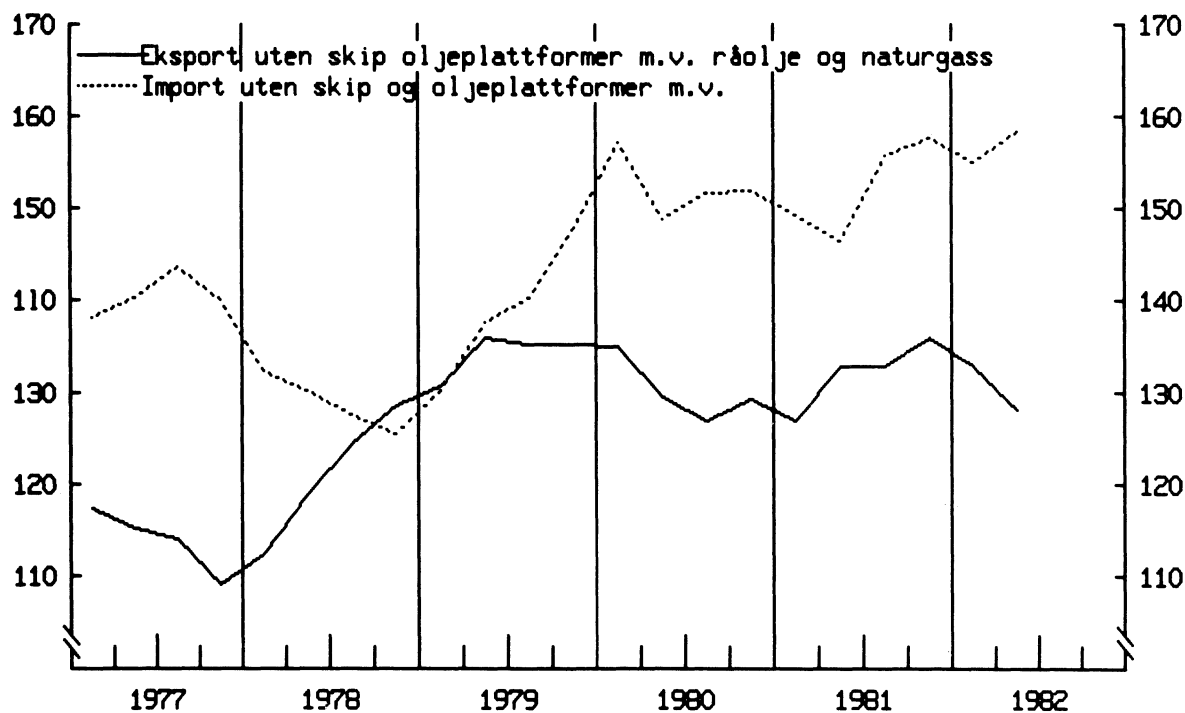
Figur 8.1. INNENLANDSKE PRISER

Figur 9.1. UTENRIKSHANDEL MED TRADISJONELLE VARER
Sesongkorrigerte verditall. Milliarder kr.

Figur 9.2. UTENRIKSHANDEL MED TRADISJONELLE VARER
Sesongkorrigert volumindeks. 1970 = 100.

Figur 9.3. UTENRIKSHANDEL MED TRADISJONELLE VARER
Prisindekser (enhetspriser). 1970=100

